

Πρεσβεία της Ελλάδος στις Βρυξέλλες
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ 2019

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ : ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Α'

Βρυξέλλες, Νοέμβριος, 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	4
A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας.....	4
A.2 Δημογραφικά Στοιχεία.....	5
A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς.....	5
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	15
B.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	15
B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών.....	15
B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας	18
B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων	19
B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)	19
B.1.5 Τιμολόγηση.....	20
B.1.6 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές).....	21
B.1.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών.....	21
B.1.8 Εξασφάλιση πιστώσεων.....	21
B.1.9 Καθεστώς ιδιοκτησίας	22
B.1.10 Εργασιακό καθεστώς	22
B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της (Χώρας)	23
B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς	25
B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας.....	25
B.2.3 Δίκτυα Διανομής.....	27
B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση	28
B.2.5 Πρακτικές οδηγίες.....	28
B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα.....	29
B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία	29
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	31
Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας	31

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων.....	31
Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων	32
Γ.4 Ειδικότεροι φόροι.....	34
Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο.....	34
Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ).....	34
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	35
Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων	35
Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων.....	41
Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές	43
Ε. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	43
ΣΤ.1 Κλάδος 1	43
ΣΤ.2 Κλάδος 2.....	45
ΣΤ.3 Κλάδος 3.....	45
ΣΤ.4 Κλάδος 4.....	45
ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	47

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Το Βέλγιο βρίσκεται στην καρδιά της Δυτικής Ευρώπης, η θέση της χώρας αποτελεί αναμφισβήτητα βασική πτυχή της οικονομίας της καθώς και η πρωτεύουσα του Βελγίου, Βρυξέλλες, φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών. Το Βέλγιο είναι μία από τις έξι ιδρυτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Βέλγιο είναι ομοσπονδιακή βασιλευόμενη κοινοβουλευτική δημοκρατία, με αρχηγό του κράτους τον Βασιλιά Φίλιππο. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από δύο σώματα: τη Βουλή των Αντιπροσώπων (150 μέλη) και τη Γερουσία (60 μέλη).

Οι τρεις διοικητικές περιφέρειες (Βαλονία, Φλάνδρα, Βρυξέλλες) και οι γλωσσικές κοινότητες (γαλλόφωνη, φλαμανδόφωνη, γερμανόφωνη) μαζί με την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση συγκροτούν επτά κέντρα αποφάσεων. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση αποφασίζει για θέματα εξωτερικής πολιτικής, άμυνας, δημόσιων οικονομικών, δικαιοσύνης, κοινωνικής ασφάλισης και σημαντικό τμήμα των κλάδων δημόσιας υγείας και εσωτερικών υποθέσεων, ενώ στη δικαιοδοσία των τριών περιφερειών ανήκουν τα κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα, η επιστημονική έρευνα, η εκπαίδευση, η γεωργική πολιτική, το εξωτερικό εμπόριο και η αναπτυξιακή βοήθεια. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η τάση περαιτέρω αποκέντρωσης και αυτονομίας των τριών περιφερειών σε θέματα κυρίως προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης, που οφείλεται κυρίως στις οικονομικές ανισότητες μεταξύ των περιοχών αυτών και προωθείται έντονα από την περιοχή της Φλάνδρας.

Στις 26 Μαΐου μαζί με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πραγματοποιήθηκαν εκλογές για την ανάδειξη ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Η άνοδος των Φλαμανδών αυτονομιστών στις εθνικές εκλογές έχει καταστήσει τον σχηματισμό νέας ομοσπονδιακής κυβέρνησης περίπλοκη διαδικασία. Επίσης το αντι-μεταναστευτικό Vlaams Belang ('Φλαμανδικό Συμφέρον') κατέγραψε άνοδο και έγινε το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα στην περιοχή της Φλάνδρας Στη Βαλονία, οι Πράσινοι και το σκληροπυρηνικό αριστερό κόμμα PTB είδαν τον αριθμό των ψηφοφόρων του να αυξάνεται. Ο προηγούμενος πρωθυπουργός Μισέλ, κυβέρνησε τη χώρα με την ιδιότητα του υπηρεσιακού πρωθυπουργού από τον Δεκέμβριο 2018 έως αρχές Νοεμβρίου 2019 όπου νέα προσωρινή πρωθυπουργός αναλαμβάνει η κα Sophie Wilmès.

Υπενθυμίζουμε ότι το 2010, η διαδικασία αυτή διήρκεσε 541 ημέρες, αριθμός ρεκόρ, έως ότου σχηματιστεί Κυβέρνηση.

A.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Το Βέλγιο έχει έκταση 30.528 τετρ. χλμ. από τα οποία 13.521 τετρ. χλμ. ανήκουν στην περιοχή της Φλάνδρας, 16.845 τετρ. χλμ. στην περιοχή της Βαλλονίας και 162 τετρ. χλμ. στην περιοχή των Βρυξέλλες. Με πληθυσμιακή πυκνότητα 363 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (στοιχεία 2018) είναι, μία από τις πλέον πυκνοκατοικημένες χώρες της Ε.Ε. Η πρωτεύουσα Βρυξέλλες έχει πληθυσμό 1,2 εκατ. κατοίκους, ενώ άλλες σημαντικές πόλεις είναι η Αμβέρσα (περίπου 1 εκατ. κατοίκους), η Λιέγη και η Γάνδη.

Διοικητικά διαιρείται σε τρεις γεωγραφικές και διοικητικές περιοχές: τη περιοχή της Φλάνδρας, τη Βαλλονία και τις Βρυξέλλες, οι οποίες υποδιαιρούνται σε δέκα συνολικά επαρχίες που συγκεντρώνουν 589 κοινότητες: 262 η Βαλλονία, 308 η Φλάνδρα και 19 οι Βρυξέλλες.

Ο Πληθυσμός του Βελγίου είναι 11.099.554 κάτοικοι (στοιχεία 2018) και κατανέμεται στις τρεις περιοχές ως εξής:

- Περιοχή της Φλάνδρας (6,46 εκατ. κάτοικοι),
- Περιοχή της Βαλλονίας (3,6 εκατ. κάτοικοι), και
- Περιοχή των Βρυξελλών (1,2 εκατ. κάτοικοι).

Οι τρεις περιοχές εκτός από διοικητικές περιφέρειες αποτελούν και τρεις γλωσσικές κοινότητες: τη γαλλόφωνη, τη φλαμανδόφωνη, και μικρό αριθμό από γερμανόφωνους στα σύνορα με την Γερμανία. Βέβαια οι διαφορές εντός της χώρας απεικονίζονται στο διαφορετικό κατά κεφαλήν εισόδημα των τριών διαφορετικών περιοχών. Η περιοχή της Βαλλονίας το 2017 (κατά κεφαλήν εισόδημα στο Βέλγιο € 38.700) είχε κατά κεφαλήν εισόδημα 28.000 ευρώ, αρκετά χαμηλότερο από το μέσο εισόδημα του Βελγίου και 84% του μέσου εισοδήματος της Ε.Ε, η περιοχή των Βρυξελλών 65.000 πολύ υψηλότερα από το κατά κεφαλήν της χώρας και 196% του μέσου Ευρωπαϊκού κατά κεφαλήν εισοδήματος και η περιοχή της Φλάνδρας 39.800 ευρώ που αντιστοιχεί στο 120% του μέσου Ευρωπαϊκού εισοδήματος. Η περιοχή των Βρυξελλών είναι η 5^η πλουσιότερη πόλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά το Κεντρικό Λονδίνο, το Λουξεμβούργο, Νότια Ιρλανδία και το Αμβούργο.

A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

Η βελγική οικονομία, χαρακτηρίζεται από την αυξημένη συμβολή του τομέα των υπηρεσιών στην διαμόρφωση του ΑΕΠ. Το μερίδιο των υπηρεσιών στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία αντιπροσώπευε περίπου το 56% το 2018 (συμπεριλαμβανομένου του χονδρικού και του λιανικού εμπορίου), του οποίου το μερίδιο ανέρχεται σε 14,4% του ΑΕΠ. Η συμμετοχή της βιομηχανίας (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας) αποτελεί περίπου το 6% και περιλαμβάνει και τις κατασκευές. Το υπόλοιπο κατανέμεται μεταξύ των μη εμπορικών υπηρεσιών (π.χ.

υγειονομική περιθάλψη) και της γεωργίας. Κατά το 2018, η βιομηχανική παραγωγή συνέχισε την ανάπτυξή της στο Βέλγιο (+ 2,1% σε ετήσια βάση).

Οι ισχυροί κλάδοι της βελγικής βιομηχανίας είναι η χημική βιομηχανία (18% της συνολικής βιομηχανικής προστιθέμενης αξίας), η βιομηχανία τροφίμων (15%), η βιομηχανία βασικών μετάλλων και μεταποιημένων μεταλλικών προϊόντων (12%) και η φαρμακοβιομηχανία (11%).

Οι βιομηχανίες χημικών και τροφίμων είναι οι σημαντικότεροι τομείς της βιομηχανικής δραστηριότητας στο Βέλγιο. Η φαρμακευτική βιομηχανία είναι επίσης ένας δυναμικός τομέας στο Βέλγιο με αύξηση 85% από το 2008 έως το 2018.

Αν και οι Βέλγοι αποτελούν μόνο το 2,2% του πληθυσμού της ΕΕ, ο τομέας τροφίμων του Βελγίου παράγει περίπου το 4,2% του κύκλου εργασιών του τομέα στην Ευρώπη και το 3,5% της προστιθέμενης αξίας του. Ο τομέας τροφίμων του Βελγίου είναι ο μεγαλύτερος βιομηχανικός εργοδότης καθώς μετρά περίπου 4.500 εταιρίες και απασχολεί άμεσα πάνω από 88.000 εργαζομένους. Επιπλέον, ο κλάδος παράγει 137.000 έμμεσες θέσεις εργασίας σε σχετικούς κλάδους και υπηρεσίες υποστήριξης. Επιπλέον, χάρη σε ένα ευνοϊκό εμπορικό ισοζύγιο, ο τομέας τροφίμων και ποτών έχει θετική επίδραση στην οικονομία του Βελγίου. Με βάση μια παραγωγική ποικιλία βοοειδών (*Belgian Blue*) και σε εκτεταμένες χοιροτροφικές μονάδες στο βόρειο τμήμα της χώρας, ο κλάδος επεξεργασίας κρέατος είναι σημαντικός για τον τομέα των τροφίμων. Επίσης σημαντικός για το εμπόριο τροφίμων είναι και ο τομέας επεξεργασίας λαχανικών. Η χώρα πραγματοποιεί το 40% των ευρωπαϊκών εξαγωγών και το 20% των παγκόσμιων εξαγωγών στο τομέα των κατεψυγμένων λαχανικών.

Στο Βέλγιο υπάρχουν πάνω από 200 ζυθοποιεία, τα οποία παράγουν 1500 ποικιλίες και παράγουν περίπου 20.000.000 εκατόλιτρα μπίρας το χρόνο. Οι εξαγωγές μπίρας αυξάνονται σταθερά, παρά το γεγονός ότι η παγκόσμια κατανάλωση της μπίρας έχει μειωθεί. Το 2018 το Βέλγιο εξήγαγε το 66% της συνολικής του παραγωγής. Ένα ακόμη σημαντικό γεγονός για το κλάδο της μπίρας στο Βέλγιο είναι ότι η γιγαντιαία εταιρεία ζυθοποιίας *AB InBev* αποφάσισε να κρατήσει την έδρα της και τέσσερα ζυθοποιεία στο Βέλγιο απασχολώντας περίπου 2.700 εργαζομένους.

Η παραγωγή στον κατασκευαστικό τομέα στο Βέλγιο παρέμεινε σχετικά σταθερή. Φαίνεται ότι η έλλειψη βελγικής «φούσκας» στην αγορά ακινήτων συνέβαλε στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κρίσης. Μεταξύ 2014 και 2015, η δραστηριότητα στον τομέα των κατασκευών μειώθηκε κατά 2,6% στο Βέλγιο, ενώ το 2016, η παραγωγή στον τομέα των κατασκευών μειώθηκε κατά 0,5% στην συνέχεια το 2017 και 2018 εμφάνισε μικρή αύξηση της δραστηριότητας της τάξης του 0,5%.

Το 2018 η βελγική οικονομία συνέχισε να παρουσιάζει θετικές επιδόσεις οι οποίες μπορούν να συνοψιστούν στην αύξηση του ΑΕΠ και την σημαντική μείωση της ανεργίας.

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Βελγίου

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικό ΑΕΠ	404.518	410.294	416.085	423.282	443.000
Μεταβολή ΑΕΠ	+1,4	+1,4	+1,5%	+1,7%	+1,4%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	35.780	36.512	37.369	38.513	38.754
Ανεργία	8,5	8,5	7,9	7,4	6%
Πληθωρισμός(%)	0,5	0,6	1,8	2,2	2,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	3,1%	2,6%	2,9%	1%	-0,7
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	106,5	105,8	106,8	102,8	102

Πηγή : Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν: Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου, το 2018 η χώρα συνέχισε να επωφελείται από την θετική πορεία της Ευρωπαϊκής αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας. Η αύξηση του Α.Ε.Π. ανήλθε στο 1,4%, ποσοστό χαμηλότερο από αυτό της Ευρωζώνης (1,9%) αλλά ελαφρά μικρότερο σε σχέση με το προηγούμενο έτος (1,5%). Η ετήσια έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου σημειώνει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης είναι σχετικά κοντά σε αυτό της Γερμανίας και Γαλλίας (1,5%) και χαμηλότερος από την Ολλανδία 2,5%. Το 2018 η ιδιωτική κατανάλωση αποτέλεσε το 51,9% του ΑΕΠ της χώρας ενώ η δημόσια κατανάλωση παρέμεινε σταθερή στο 23,8% του ΑΕΠ. Ο κλάδος των υπηρεσιών (συμπεριλαμβανόμενου του κλάδου των κατασκευών), συντέεινε σε ένα μεγάλο ποσοστό στην διαμόρφωση του ΑΕΠ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό μεγαλύτερο του 70%. Οι κυριότεροι κλάδοι που συγκροτούν το ΑΕΠ είναι αυτός του εμπορίου, των μεταφορών και μαζικής εστίασης, οι κλάδοι υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης, άμυνας και εκπαίδευσης, οι επιστημονικές και τεχνολογικές υπηρεσίες και οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες.

Πληθωρισμός: Ο ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού του Βελγίου, ενώ τα προηγούμενα χρόνια είχε αρχίσει να συγκλίνει με τις γειτονικές χώρες, το 2018 έδειξε σημάδια αύξησης, ανήλθε στο 2,3% με μία σχετική επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του σε σχέση με το 2017 που ανήλθε σε 2%. Η αυξητική αυτή τάση δικαιολογείται από την αύξηση των αμοιβών-ο μεικτός ωριαίος μισθός αυξήθηκε κατά 2,3%- τις τιμές των τροφίμων οι οποίες αυξήθηκαν 2,7% και τη τιμή της ενέργειας η οποία

αυξήθηκε 8,9% μεσοσταθμικά. Εκτός από την ενέργεια παρατηρείται επίσης μια αύξηση των τιμών των υπηρεσιών.

Ανεργία : Η ανεργία αποκλιμακώθηκε το 2018, με μείωση της τάξης του 1,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 2018 αποτέλεσε το τέταρτο συνεχόμενο έτος, αύξησης της απασχόλησης στο Βέλγιο με αποτέλεσμα να προστεθούν περίπου 59.000 νέες θέσεις εργασίας. Οι κύριοι λόγοι αύξησης της απασχόλησης εκτός από την καλυτέρευση της οικονομίας ήταν αποτέλεσμα πολιτικών για μείωση του κόστους εργασίας (μείωση ασφαλιστικών εισφορών) και μέτρων ενίσχυσης της προσφοράς εργασίας. Σημαντικός υπήρξε και ο ρόλος των περιφερειακών γραφείων απασχόλησης που ανταλλάσσουν πληροφορίες με άλλες περιφέρειες για ευκαιρίες απασχόλησης και προσφέρουν μαθήματα γλωσσών ενισχύοντας την κινητικότητα ιδιαίτερα στην περιοχή της Φλάνδρας. Ο χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός τομέας ήταν οι μόνοι τομείς που είδαν την απασχόληση να μειώνεται. Βέβαια η προσωρινή απασχόληση έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αφού το 2018 το 46% των νέων θέσεων εργασίας ήταν προσωρινές.

Δημόσιο χρέος: το δημοσιονομικό έλλειμμα έφτασε το 2018 σε 0,7% του Α.Ε.Π. ενώ το συνολικό δημόσιο χρέος μειώθηκε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά μετά την κρίση του 2008. Το δημόσιο χρέος το 2018 ανήλθε σε 102%, μειωμένο σε σχέση με το 2017, λόγω αυξημένων εσόδων της κεντρικής κυβέρνησης, κυρίως από αύξηση του εταιρικού φόρου και σχετική μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους. Το ποσοστό του βελγικού δημοσίου χρέους θεωρείται υψηλό, ξεπερνώντας τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, (86,9% του Α.Ε.Π.) με αποτέλεσμα να ασκούνται πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για περαιτέρω μείωση του. Η οικονομική ενίσχυση των βελγικών τραπεζών λόγω της διεθνούς οικονομικής κρίσης τα έτη 2008-2009 είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Σημειώνουμε ότι το έτος 2009, το Βέλγιο εισήλθε σε διαδικασία δημοσιονομικής επιτήρησης εξαιτίας υπερβολικού ελλείμματος, από την οποία εξήλθε στα μέσα του 2014. Η μέση διάρκεια του χρέους συνέχισε να αυξάνεται και το 2018 και έφτασε μέσο όρο 9 έτη και 7 μήνες σε σχέση με 6 έτη το 2009. Οι νέες εκδόσεις του 2018 είχαν μέση διάρκεια 14,8 έτη και επιτόκιο 0,95%. Επίσης το Βέλγιο είναι η τρίτη ευρωπαϊκή χώρα που εκδίδει πράσινο ομόλογο (Green Bond). Η Ομολογιακή έκδοση αξίας 4,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων με ετήσιο κουπόνι 1,25% η οποία εκδόθηκε για πρώτη φορά στο Βέλγιο είναι η δεύτερη μεγαλύτερη έκδοση κρατικού ομολογιακού δανείου παγκοσμίως με τον χαρακτηρισμό «πράσινο ομόλογο» – Green bond - που κυκλοφορεί έως σήμερα. Τα πράσινα ομόλογα εκδίδονται για τη χρηματοδότηση έργων που έχουν θετική επίδραση στο περιβάλλον.

Ιδιωτικό χρέος: Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες της ευρωζώνης, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ, συνέχισε να αυξάνεται από την οικονομική κρίση και μετά. Όπως υποστηρίζει η Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου τα υπερβολικά επίπεδα εταιρικού χρέους συνεπάγονται κινδύνους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και θα ασκήσουν καθοδική πίεση στην οικονομική δραστηριότητα σε περίπτωση απομόχλευσης. Βέβαια σημαντικό μέρος της πιστωτικής επέκτασης οφείλεται στον ενδοεταιρικό δανεισμό, κυρίως μέσω μη χρηματοπιστωτικών εταιρειών χαρτοφυλακίου με αποτέλεσμα αυτά τα δάνεια να είναι απλά λογιστικές πράξεις - οι οποίες ταιριάζουν στη στρατηγική φορολογικής βελτιστοποίησης, -

χωρίς σημαντική σύνδεση στην πραγματική οικονομική δραστηριότητα και την οικονομική σταθερότητα.

Παράλληλα τα ενυπόθηκα δάνεια συνεχίζουν να αυξάνονται λόγω των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων. Η ζήτηση για περιουσιακά στοιχεία χαμηλού ρίσκου, όπως ακίνητα, αποδίδεται μεταξύ άλλων και στις διακυμάνσεις των αγορών. Η ακίνητη περιουσία αποτελεί το 60% των περιουσιακών στοιχείων των βελγικών νοικοκυριών. Οι τιμές των ακινήτων αυξήθηκαν 3% το 2018 ενώ από το 2000 έχουν σχεδόν διπλασιαστεί. Βέβαια παρόλη την αυξανόμενη ενυπόθηκη πίστη και τον δανεισμό των επιχειρήσεων, τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια και οι πτωχεύσεις είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Επενδύσεις: Μετά από συνεχή αύξηση τα προηγούμενα τέσσερα έτη οι επενδύσεις στο Βέλγιο παρουσίασαν μια σχετική επιβράδυνση αλλά συνεχίζουν να ξεπερνούν την αύξηση του ΑΕΠ σημειώνοντας αύξηση 2,3% το 2018. Μετά την χρηματοοικονομική κρίση του 2008 οι επενδύσεις αυξήθηκαν από το 2010 και επιταχύνθηκαν από το 2014 και μετά. Οι επενδύσεις αποτέλεσαν ουσιαστικά την κινητήριο δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη αυτά τα έτη. Οι παράγοντες που υποβοηθήσαν είναι τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, τα διευρυμένα μεικτά περιθώρια κέρδους και η εγχώρια και διεθνής ζήτηση. Οι περισσότερες επενδύσεις αφορούσαν άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως πνευματικά δικαιώματα, λογισμικό και λιγότερο μηχανήματα και εξοπλισμό. Πρόσφατα οι επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό έφτασαν στα επίπεδα του 2007-2008. Οι επενδύσεις το 2018 παρουσίασαν σημάδια κόπωσης κυρίως λόγω της διεθνούς αβεβαιότητας.

Χρηματοπιστωτικός τομέας: Το 2018 συνεχίστηκε η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα από τις τράπεζες με έμφαση στο βραχυχρόνιο δανεισμό. Τα επιτόκια δανεισμού παρέμειναν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Τα χαμηλά επιτόκια σε συνδυασμό με τον έντονο ανταγωνισμό μεταξύ τους κρατάνε τα τραπεζικά κέρδη χαμηλά αλλά και σχετικά καλύτερα από τους τραπεζικούς τομείς άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Ο βελγικός τραπεζικός τομέας μετά την κρίση του 2008 επικεντρώθηκε σε χαμηλότερου ρίσκου δραστηριότητες αλλά και στην εσωτερική αγορά και δείχνει να είναι υγιής. Πιθανοί μελλοντικοί κίνδυνοι για τις βελγικές τράπεζες αποτελούν η αύξηση των επιτοκίων και μία πιθανή ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας.

Με κύρια πλεονεκτήματα την θέση της χώρας, τις σύγχρονες υποδομές, την διαφοροποιημένη παραγωγική βάση, η Βελγική οικονομία είναι μία από τις πλέον εξωστρεφείς οικονομίες στην Ευρώπη.

Οι εξαγωγές όπως και οι εισαγωγές του Βελγίου καλύπτουν 65-70% του ΑΕΠ διαχρονικά. Οι βιομηχανίες της χώρας βρίσκονται κυρίως στην Φλαμανδική περιοχή (βόρεια), η οποία είναι και η πλέον πυκνοκατοικημένη. Οι βιομηχανικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν εργοστάσια συναρμολόγησης οχημάτων, μεταλλουργίες, μονάδες παραγωγής ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και

επιστημονικών οργάνων, εργοστάσια μεταποίησης τροφίμων και ποτών καθώς και μονάδες παραγωγής χημικών προϊόντων.

Πίνακας 2 : Εξωτερικό εμπόριο Βελγίου 2014-2018 (εκατ. ευρώ)

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	240.228,4	235.084	249.879	270.040	293.871
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	247.052	237.113,7	254.289	277.295	297.838
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-6.823,9	-2.029,7	-4.410	-4.082	-3.967
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	94.159	101.571	102.393	105.73	104.949
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	88.781	96.170	97.900	103.061	109.735
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	+5.380	+5.401	+4.494	+2.011	-4.768

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Οι εισαγωγές το 2018 αυξήθηκαν κατά 8,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ οι περισσότερες κατηγορίες παρουσίασαν αυξητική πορεία. Γενικά, η εικόνα των Βελγικών εξαγωγών είναι ανοδική την περίοδο 2012-2018, με εξαίρεση το έτος 2015. Το εμπορικό ισοζύγιο του Βελγίου το 2018 παρουσιάζεται αρνητικό με μικρό έλλειμμα της τάξης των 3,96 δις ευρώ, ελαφρά βελτιωμένο σε σχέση με το προηγούμενο έτος που το εμπορικό έλλειμμα ανήλθε σε 4,1 δις ευρώ. Οι εξαγωγές το 2018 ανήλθαν σε 293 δις ευρώ ενώ οι εισαγωγές, σε 297 δις ευρώ. Στον τομέα των υπηρεσιών το εξαγωγικό πλεόνασμα δείχνει να αντιστρέφεται σε έλλειμμα το 2018. Από την αρχή της δεκαετίας το πλεόνασμα στις υπηρεσίες σταδιακά μειώνεται με αποτέλεσμα να αντιστρέφεται σε ελλειμματικό για πρώτη φορά το 2018.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών - κυριότεροι κλάδοι 2017-2018 (εκατ. ευρώ)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	%	Αξία	%	%
Προϊόντα χημικών και συναφών βιομηχανιών	62.569	23,19	73.709	25,08	17,8
Εξοπλισμός μεταφορών	32.284	11,97	33.027	11,22	2,3
Μηχανήματα, ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα μέρη τους.	28.379	10,52	30.726	10,45	8,27
Ορυκτά προϊόντα	22.871	8,48	26.515	9,02	15,93
Μέταλλα & τεχνουργήματα	23.744	8,80	26.129	8,89	9,5
Πλαστικές ύλες	22.188	8,22	24.296	8,26	10,04
Πολύτιμη ή ημιπολύτιμη πέτρα/ πολύτιμα μέταλλα	17.103	6,34	15.711	5,34	-8,13
Τρόφιμα, ποτά, καπνός	16.583	6,15	17.505	5,95	5,55
Οπτικά όργανα, φωτογραφικά, όργανα ακρίβειας/μέτρησης/ελέγχου, χειρουργικά και ιατρικά όργανα	8.323	3,09	8.454	2,87	1,57
Ζώντα ζώα και προϊόντα	7668		7.899	2,68	3,01

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Οι ισχυροί εξαγωγικοί κλάδοι της βελγικής βιομηχανίας είναι η χημική βιομηχανία, ο τομέας των μεταφορών, η βιομηχανία βασικών μετάλλων και μεταποιημένων μεταλλικών προϊόντων οι πλαστικές ύλες και παράγωγα τους, η κατεργασία πολύτιμων και ημιπολύτιμων λίθων με κυριότερο κλάδο την κατεργασία διαμαντιών και η φαρμακοβιομηχανία. Παράλληλα σημαντική είναι η εξαγωγική βιομηχανία τροφίμων και ποτών όπου σημαντική εξαγωγική επίδοση έχουν τα κατεψυγμένα λαχανικά, κρέατα (κυρίως βοδινά) και ο ζύθος.

Οι Βελγικές εξαγωγές απειλούνται από το ενδεχόμενο ενός εμπορικού πολέμου αλλά και την άνοδο της τιμής του ευρώ, ενώ οι περισσότερο εκτεθειμένοι τομείς σε μια τέτοια περίπτωση κλιμάκωσης του εμπορικού πολέμου είναι ο χάλυβας και το αλουμίνιο, ενώ δεν υπάρχει αμφιβολία για την αύξηση των εξαγωγικών ασφαλιστρών που θα αυξήσει το κόστος των εξαγωγών. Επίσης μία αύξηση των δασμών θα πλήξει τον τομέα των κατασκευών στη χώρα, και ιδιαίτερα στα δομικά υλικά, με αποτέλεσμα να προκαλέσει πίεση στα περιθώρια κέρδους, την απροθυμία των τραπεζών να χορηγήσουν πιστώσεις, γεγονός που θα πλήξει την βελγική οικονομία δεδομένου ότι ο κατασκευαστικός κλάδος είναι σημαντικός.

Επίσης σημαντική μεταβλητή για τις εξαγωγές είναι η έκβαση των διαπραγματεύσεων για το Brexit ιδίως για ορισμένες περιοχές, του Βελγίου όπως η Δυτική Φλάνδρα.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Βελγίου 2017-2018 (εκατ. ευρώ)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	%
Προϊόντα χημικών και συναφών βιομηχανιών	55.162	20,14	64.151	21,5	16,29
Ορυκτά Προϊόντα	37.099	13,54	46.838	15,7	26,25
Μηχανήματα, ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα μέρη τους.	35.994	13,14	37.086	12,45	3,03
Εξοπλισμός μεταφορών	35.438	12,94	36.066	12,1	1,77
Μέταλλα & τεχνουργήματα	20.763	7,58	22.603	7,5	8,86
Πολύτιμους ή ημιπολύτιμους λίθους	15.002	5,48	14.968	5,02	-0,22
Πλαστικές ύλες	14.931	5,45	14.578	4,89	-2,36
Τρόφιμα, Ποτά, Καπνός	11.804	4,31	12.145	4,02	2,88
Φυτικά Προϊόντα	8.580	3,13	8.480	2,84	-1,16
Οπτικά όργανα, φωτογραφικά, όργανα ακρίβειας/μέτρησης/ελέγχου, χειρουργικά και ιατρικά όργανα	8.306	3,03	8.475	2,84	1,79

Πηγή: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Στις εισαγωγές σημαντική είναι η χημική βιομηχανία όπως και ο εξοπλισμός μεταφορών με βάση τα οχήματα. Επισημαίνουμε ότι στο Βέλγιο υπάρχουν εργοστάσια μεγάλων αυτοκινητοβιομηχανιών όπως η Volvo και η Audi.

Οι εισαγωγές ορυκτών καυσίμων σημείωσαν σημαντική άνοδο το 2018 εν μέρει λόγω της αύξησης των τιμών των καυσίμων αλλά και την διακοπή λειτουργίας των δύο πυρηνικών εργοστασίων που διαθέτει το Βέλγιο με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι εισαγωγές καυσίμων για να αντικαταστήσουν την ενεργειακή έλλειψη ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες.

Παράλληλα η Αμβέρσα είναι στην πρώτη θέση στον κόσμο, στο εμπόριο διαμαντιών, στην κατηγορία πολύτιμοι και ημιπολύτιμοι λίθοι παρόλο που το 2017 εισήχθη ένας επιπλέον φόρος ο «φόρος καρατίων» όπως ονομάζεται, ο οποίος δυσκολεύει την θέση της Αμβέρσας στο εμπόριο διαμαντιών, έναντι των ανταγωνιστών το Ντουμπάι και το Τελ Αβίβ, μεταξύ άλλων.

Αναμφισβήτητα ο κυριότεροι εμπορικοί εταίροι του Βελγίου είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαχρονικά το ποσοστό εξαγωγών και εισαγωγών από και προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεπερνά το 0% του συνόλου των συναλλαγών.

Η Ελλάδα κατέχει μερίδιο κάτω από 1% των βελγικών εξαγωγών.

Πίνακας 5: Οι 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Βελγίου και η θέση της Ελλάδας 2018 (εκατ. ευρώ)

	Χώρα	Αξία εξαγωγών 2018	% στο σύνολο
1	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	52.105	17,7
2	ΓΑΛΛΙΑ	40.240	13,69
3	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	33.618	11,43
4	ΗΠΑ	17.330	5,89
5	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	13.401	4,56
6	ΙΤΑΛΙΑ	11.368	3,86
7	ΙΝΔΙΑ	7.664	2,6
8	ΙΣΠΑΝΙΑ	7.825	2,66
9	ΚΙΝΑ	6.044	2,05
10	ΠΟΛΩΝΙΑ	6.467	2,2
11	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	5.733	1,95
	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	13.401	4,56
26	ΕΛΛΑΔΑ	1,704	0,58

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Παράλληλα και σε ότι αφορά τις εισαγωγές επίσης το μεγαλύτερο μέρος αυτών προέρχεται από τις γειτονικές χώρες (Ολλανδία, Γαλλία, Γερμανία) από τις οποίες καλύπτεται το 45% των εισαγωγών προϊόντων.

Το μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα παρουσιάζει το εμπόριο με την Γαλλία που φθάνει περίπου τα 10 δις ευρώ το 2018, ενώ με το Ηνωμένο Βασίλειο το έλλειμμα υπολογίζεται περίπου σε 6,2 δις ευρώ το 2018. Οι βελγικές εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο αφορούν κυρίως μεταφορικά μέσα, των οποίων η εικόνα του εμπορίου άλλαξε λόγω απαγόρευσης εισαγωγών οχημάτων Diesel στο Ηνωμένο Βασίλειο με αποτέλεσμα την μείωση των Βελγικών εξαγωγών οχημάτων. Η πτώση των εξαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συνδέεται με το Brexit.

Στην Γαλλία, οι βελγικές εξαγωγές είναι περισσότερο διαφοροποιημένες και αφορούν μεταφορικά μέσα, χημικά, μέταλλα και τεχνουργήματα από μέταλλο, ορυκτά.

Το μεγαλύτερο έλλειμμα παρουσιάζεται με την Ολλανδία και οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην μεταφορά πετρελαιοειδών από το λιμάνι του Ρότερνταμ.

Το δεύτερο δε μεγαλύτερο σε μέγεθος έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου εμφανίζεται με την Ιρλανδία, της τάξης των 12,8 δις ευρώ, λόγω της μεγάλης αύξησης των εισαγωγών φαρμάκων από την χώρα που καλύπτουν το 90% του συνόλου των βελγικών εισαγωγών από την Ιρλανδία. Οι εξαγωγές του Βελγίου προς την Ιρλανδία ανήλθαν σε 1,55 δις το 2017 και 1,8 δις το 2018 ενώ οι εισαγωγές από το 2016 και μετά παρουσίασαν αλματώδη άνοδο λόγω της εισαγωγής φαρμάκων από την χώρα.

Πίνακας 6: Οι 10 σημαντικότεροι προμηθευτές του Βελγίου και η θέση της Ελλάδας 2018 (εκατ. ευρώ)

	Χώρα	Αξία εισαγωγών 2018	% στο σύνολο
1	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	62.086	20,84
2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	40.998	13,7
3	ΓΑΛΛΙΑ	30.614	10,2
4	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	19.751	6,5
5	ΗΠΑ	16.523	5,54
6	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15.928	5,34
7	ΙΤΑΛΙΑ	13.576	4,55
8	ΚΙΝΑ	7.779	2,6
9	ΙΑΠΩΝΙΑ	7.495	2,5
10	ΙΣΠΑΝΙΑ	6.489	2,17
36	ΕΛΛΑΔΑ	419,9	0,14

Πηγή: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux & ΕΛΣΤΑΤ

Συνοψίζοντας το εξωτερικό εμπόριο του Βελγίου το 2018 παρουσιάζει αυξητική τάση, με τους κυριότερους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς κλάδους να παραμένουν διαχρονικά οι ίδιοι. Οι βελγικές επιχειρήσεις έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό με παγιωμένα μερίδια στις αγορές του εξωτερικού. Η θέση της χώρας σε συνδυασμό με τις παγκοσμίου κλάσης υποδομές, τη σταθερή παραγωγική βάση κατατάσσουν το Βέλγιο μία από τις χώρες με την μεγαλύτερη έκθεση στην διεθνή οικονομία.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό πλαίσιο

Στο Βέλγιο δεν υφίστανται περιορισμοί για ξένους επενδυτές. Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να σχηματίσουν κοινοπραξίες και συνεταιρισμούς υπό τους ίδιους όρους όπως και οι Βέλγοι, με εξαίρεση ορισμένα επαγγέλματα όπως οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι λογιστές και οι αρχιτέκτονες, όπου απαιτείται μία πρόσθετη πιστοποίηση των εμπλεκόμενων. Όλοι οι επενδυτές, Βέλγοι και μη, πρέπει να διαθέτουν ειδική άδεια για την επιχειρηματική τους δράση σε συγκεκριμένους κλάδους όπως π.χ. για τη σύσταση και τη λειτουργία πολυκαταστημάτων, για την παροχή υπηρεσιών μεταφορών και ασφάλειας, για την παραγωγή, συσκευασία και διάθεση τροφίμων, την κοπή και κατεργασία διαμαντιών καθώς και για την εμπορία όπλων και εκρηκτικών.

B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών

Η νέα νομοθεσία για την ίδρυση και λειτουργία εταιριών στο Βέλγιο, ψηφίστηκε τον Μάρτιο του 2019 και τέθηκε σε ισχύ από την 1^η Μαΐου 2019. Οι νέες εταιρείες που ιδρύονται στο εξής πρέπει να εναρμονίζονται με την νέα νομοθεσία. Από την 1^η Ιανουαρίου 2020 έως 1^η Ιανουαρίου 2024 οι 905.000 εμπορικές εταιρείες και οι 230.000 μη κερδοσκοπικές οντότητες που λειτουργούν ήδη στο Βέλγιο, θα πρέπει να τροποποιήσουν την νομική τους μορφή και το καταστατικό τους, εναρμονιζόμενοι με την νέα νομοθεσία.

Ο νέος νόμος αντικαθιστά παλαιότερη νομοθεσία όπου ένα μέρος της έχει την προέλευσή του σε νομοθεσία του 1873, ενώ έχει στόχο να την απλοποιήσει και να την επικαιροποιήσει. Επίσης στόχος είναι να διευκολύνει και να προσελκύσει ξένους επενδυτές, δημιουργώντας ένα ελαστικό και σύγχρονο πλαίσιο, ώστε να ανταγωνιστεί την Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελούν πόλο έλξης ίδρυσης νέων εταιριών, λόγω της απλότητας και ευελιξίας της νομοθεσίας.

Οι επτά βασικές αλλαγές που περιλαμβάνει ο νέος νόμος :

1. Μειώνει δραστικά τις διαθέσιμες νομικές μορφές εταιριών από δεκαεπτά σε τέσσερις. Οι επιχειρήσεις έχουν δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Société de Responsabilité Limitée-SRL), την Ανώνυμη Εταιρεία (Société Anonym-SA), την Συνεταιριστική εταιρεία (Société cooperative-SC) και την Société Simple η οποία διαχωρίζεται σε Société en Commandite(SComm) ή Société en nom collectif (SNC). Οι επιχειρήσεις πρέπει μέχρι το αργότερο μέχρι την 1.1.2024 να λειτουργούν με βάση μία από τις παραπάνω νομικές μορφές.

2. Καταργεί το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο (18.500) στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Société de Responsabilité Limitée-SRL), ενώ στην Ανώνυμη Εταιρεία (Société Anonym- SA) το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο παραμένει 61.500 ευρώ.
3. Στην Ανώνυμη Εταιρεία Société Anonym (SA) μπορεί πλέον να υπάρχει ένας μέτοχος και ένας διαχειριστής. Με την προηγούμενη νομοθεσία χρειαζόταν κατ' ελάχιστον δύο μετόχους και δύο διαχειριστές. Μπορεί να προβλεφτεί και αναπληρωτής σε περίπτωση που ο διαχειριστής καταστεί αδύνατον να ασκήσει τα καθήκοντά του.
4. Εισάγεται η διεθνής εταιρεία που μπορεί να έχει έδρα στο Βέλγιο έστω και αν οι δραστηριότητες της βρίσκονται εκτός της χώρας.
5. Η αρχή «μία μετοχή – μία ψήφος» πλέον μπορεί να μην ισχύει. Οι μετοχές σε μία Société Anonym (SA) ή Société de Responsabilité Limitée (SRL) μπορούν να έχουν διαφορετική βαρύτητα (να δοθούν πολλαπλά δικαιώματα) σε διαφορετικές κατηγορίες μετοχών.
6. Στον νέο κώδικα ορίζεται σαφώς η ευθύνη των διαχειριστών και συνδέεται με το μέγεθος της εταιρείας. Τα όρια ξεκινούν από 125.000 ευρώ έως 12 εκατομμύρια ευρώ ανάλογα με τον κύκλο εργασιών. Αυτά τα όρια αφορούν περιπτώσεις λαθών ή παραβάσεων σε τυχαία βάση και χωρίς δόλο, αντίθετα σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων παραβάσεων, λαθών ή αμελειών επεμβαίνει η δικαιοσύνη. Δεν περιλαμβάνονται στα παραπάνω η παράλειψη πληρωμής εισφορών ή φόρων.
7. Οι μη κερδοσκοπικές μορφές εταιρειών που προηγουμένως ονομάζονταν είτε Association sans but Lucratif (ASBL) είτε Fondations θα πρέπει να επιλέξουν μία από τις 4 μορφές εταιρειών, αλλά για να διατηρήσουν τον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα τους, θα πρέπει από το καταστατικό τους να απαγορεύεται η διανομή κερδών.

Με τον νέο κώδικα δεν υφίσταται σημαντικές αλλαγές στην λειτουργία των Ανωνύμων Εταιρειών (SA). Εκτός από το γεγονός ότι μπορεί με τον νέο κώδικα να έχει ένα μόνο μέτοχο, η σημαντικότερη αλλαγή αφορά το δικαίωμα ψήφου δεδομένου ότι καταργεί την αρχή «μία μετοχή-μία ψήφο» και μπορεί να δοθεί πολλαπλάσια βαρύτητα σε ορισμένες μετοχές. Βέβαια στην περίπτωση εισηγμένων εταιρειών τα δικαιώματα ψήφου ανά μετοχή δεν μπορούν να υπολογιστούν σε περισσότερα από 2 ψήφους ανά μετοχή.

Η SPRL (Société Privé a Responsabilité Limite) αποτελούσε την περισσότερο διαδεδομένη μορφή εταιρείας μέχρι σήμερα η οποία αντικαθίσταται από την Société de Responsabilité Limitée (SRL) η οποία παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία και δυνατότητα πολλαπλών ψήφων, η οποία διευκολύνει ορισμένες περιπτώσεις όπως μεταβίβαση των μετοχών σε κληρονόμους χωρίς οι βασικοί μέτοχοι να χάσουν τον έλεγχο της εταιρείας, μέσω του δικαιώματος της πολλαπλής ψήφου. Παράλληλα η SRL μπορεί

πλέον να εισαχθεί σε Χρηματιστηριακή αγορά, ενώ μπορούν πλέον να διαθέτουν μέρος στους μετόχους.

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ					
	Société en nom collectif (SNC)	Société en Commandite (SComm)	Société cooperative (SC)	Société de Responsabilité Limitée (SRL)	Société Anonym (SA)
Συμβολαιογραφική πράξη	✓	✓	✓	✓	✓
Ιδιωτικό συμφωνητικό	✓	✓	X	X	X
Ελάχιστος αριθμός μετόχων	3	2	3	1	1
Ονομαστικές μετοχές	✓	✓	X	X	X
Ελεύθερη μεταβίβαση μετοχών	X	X	X	✓	✓
Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο	X	X	X	X	✓ (61.500€)
Δικαίωμα ψήφου των μετόχων	X (καταστατικό)	X (καταστατικό)	✓	✓	✓ (πολλαπλά δικαιώματα)
Σχέδιο χρηματοδότησης	X	X	✓	✓	✓
Ευθύνη των εταιρών	✓	✓	X (περιορισμένη)	X (περιορισμένη)	X (περιορισμένη)
Ελεύθερη διανομή μερισμάτων	✓	✓	X (έλεγχος του ισολογισμού)	X (έλεγχος του ισολογισμού)	X (Το ισχύον καθεστώς διατηρείται)
Δυνατότητα διορισμού ενός ή περισσότερων διαχειριστών	✓	✓	✓	✓	✓

Οι περισσότεροι γιατροί, φαρμακοποιοί, δικηγόροι, αρχιτέκτονες κλπ που εργάζονταν ως συνεταίροι χρησιμοποιούσαν την μέχρι πρότινος Société Coopérative Responsabilité Limite (SCRL) ενώ πλέον θα μπορούν πλέον να χρησιμοποιούν την SRL η οποία με την νέα μορφή θα δίνει μεγαλύτερη ευελιξία στην είσοδο και έξοδο νέων εταιρών, σε αντίθεση με την προηγούμενη μορφή.

Πληροφορίες για την σύσταση εταιρειών, τις διάφορες νομικές μορφές τους, είναι διαθέσιμες στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- <https://economie.fgov.be/en/themes/enterprises/crossroads-bank-enterprises> (κεντρική ιστοσελίδα της Banque Carrefour des Entreprises σε 4 γλώσσες),
- <https://www.notaire.be/societes/entreprise-individuelle-ou-societe/les-formes-de-societes> (ιστοσελίδα της Fédération Royale du Notariat Belge)
- <http://www.investinbrussels.com/en/> (ιστοσελίδα του Brussels Invest & Export),
- <http://www.investinlanders.be/en/> (ιστοσελίδα του Flanders Investment & Trade),
- <http://www.investinwallonia.be/> (ιστοσελίδα της Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements Etrangers),

B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας

Για να δημιουργήσετε την επιχείρησή σας στο Βέλγιο, θα πρέπει να ολοκληρώσετε μια σειρά διοικητικών διατυπώσεων. Οι βασικές είναι :

1. Ενσωμάτωση μιας εταιρείας
2. Εγγραφή στην Τράπεζα Πληροφοριών για Επιχειρήσεις
3. Εγγραφή στις αρχές ΦΠΑ
4. Συμμετοχή σε Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
5. Εγγραφή της επιχείρησής σας ως εργοδότη
6. Υποβολή δήλωσης κατά την πρόσληψη του πρώτου υπαλλήλου σας.

Μπορείτε να ολοκληρώσετε αυτά τα βήματα ηλεκτρονικά (ηλεκτρονικά) με την αρμόδια αρχή ή επικοινωνώντας με ένα κατάστημα one stop shop (fr). Σύμφωνα με την οδηγία για τις υπηρεσίες, το Business Counters λειτουργεί ως ενιαία θυρίδα στο Βέλγιο. Μπορείτε να υποβάλετε ένα αίτημα με μία θυρίδα για όλες τις άδειες ή τις άδειες που μπορεί να χρειαστείτε.

Η σύσταση βελγικής εταιρείας απαιτεί τη σύνταξη καταστατικού με συμβολαιογραφική πράξη (στις περισσότερες περιπτώσεις). Τα έξοδα συστάσεως συνίστανται κατ' αρχάς στην αμοιβή του συμβολαιογράφου, η οποία υπολογίζεται βάσει του κεφαλαίου και του ενεργητικού της εταιρείας (και στην πράξη ανέρχεται σε περίπου 1.000 € για μία εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και σε 1.500 € για μία ανώνυμη εταιρεία, με ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο). Στην συνέχεια, η ως άνω συμβολαιογραφική πράξη θα πρέπει να κατατεθεί και εγγραφεί στο ομοσπονδιακό Υπ. Οικονομικών έναντι κόστους 25 ευρώ, και βεβαιώς στο μητρώο επιχειρήσεων του αρμόδιου εμπορικού δικαστηρίου (Greffé du Tribunal de Commerce). Το μητρώο επιχειρήσεων εκδίδει έναν αριθμό επιχείρησης, ο οποίος κατατίθεται στην Βάση

Δεδομένων Επιχειρήσεων (Banque Carrefour des Entreprises) του ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας, ενεργοποιείται και αποτελεί τον αριθμό ταυτοποίησης και φορολογικού μητρώου της συσταθείσας εταιρείας.

Τα έξοδα δημοσίευσης του καταστατικού στην επίσημη βελγική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Moniteur Belge) ανέρχονται στα 265,47 € (σε έντυπη μορφή), στα 214,41 € (σε ηλεκτρονική μορφή) και στα 155,73 € για εκάστη τροποποίηση (βλ. και ιστοσελίδα http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv_pub/tarif_f.htm) Η καταχώρηση στην Βάση Δεδομένων Επιχειρήσεων (Banque Carrefour des Entreprises) κοστίζει 83,50 €. Οι διαδικασίες σύστασης εταιρείας στο Βέλγιο διαρκούν μεταξύ μιας και έξι εβδομάδων.

Περισσότερες πληροφορίες διαθέσιμες στην ιστοσελίδα :

<https://www.notaire.be/societes>

B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

Στο Βέλγιο, ορισμένα επαγγέλματα μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εάν διαθέτετε τα απαραίτητα επαγγελματικά προσόντα. Η οδηγία 2005/36/ ΕΚ επιτρέπει την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Η οδηγία για τις υπηρεσίες παρέχει στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος της ΕΕ τη δυνατότητα να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή και περιστασιακή βάση σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να χρειάζεται να εγκατασταθούν εκεί. Ο προσωρινός και περιστασιακός χαρακτήρας των υπηρεσιών καθορίζεται κατά περίπτωση από τη χώρα υποδοχής, και συγκεκριμένα εξετάζει τη διάρκεια της παράδοσης των υπηρεσιών, τη συχνότητα, την περιοδικότητα και τη συνέχεια.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, δεν χρειάζεται να προσκομίσετε αποδείξεις για τα επαγγελματικά προσόντα σας. Εάν εκτελείτε ορισμένες δραστηριότητες, ίσως χρειαστεί να λάβετε άδεια ή προηγούμενη άδεια. Το ίδιο ισχύει για τα μέρη που παρέχουν προσωρινές και έκτακτες υπηρεσίες.

B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)

Όσον αφορά τη σήμανση, αλλά και τις μεθόδους πώλησης των καταναλωτικών προϊόντων γενικά στο Βέλγιο, επισημαίνουμε ότι οι γλωσσικές και πολιτισμικές διαφορές που υπάρχουν στη χώρα, καθορίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την καταναλωτική συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά της.

Οι προδιαγραφές οι οποίες ισχύουν για τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά του Βελγίου, είναι αυτές που θεσπίζονται σε ευρωπαϊκό / κοινοτικό επίπεδο και

είναι εναρμονισμένες σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ώστε να επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Ειδικότερα για τα τρόφιμα, οι διαδικασίες και προδιαγραφές θεσπίστηκαν στην σχετική νομοθεσία του 2002 (Κανονισμός EC/178/2002), και εισήγαγαν από την 1.1.2005, υποχρεωτική ιχνηλασιμότητα σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα (δηλαδή να υπάρχει σύστημα ελέγχου από τον αρχικό παραγωγό έως τον τελικό πωλητή). Αρμόδια για την ασφάλεια των τροφίμων σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η European Food Safety Authority, η οποία μεταξύ άλλων παρέχει γνωμοδοτήσεις στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα σε θέματα ασφάλειας τροφίμων. Η υπηρεσία αυτή συνεργάζεται στενά, τόσο με τις αντίστοιχες εθνικές αρχές των κρατών μελών, όσο και με τους εκπροσώπους της βιομηχανίας. Η ιστοσελίδα της βρίσκεται στη διεύθυνση: <http://www.efsa.europa.eu/>.

Στο Βέλγιο, αρμόδια για την ασφάλεια των τροφίμων είναι η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Ασφάλεια της Τροφικής Αλυσίδας (Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire – AFSCA), ιστοσελίδα: <http://www.favv.be/home-en>

B.1.5 Τιμολόγηση

Το 2013, η κυβέρνηση τροποποίησε το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του ανταγωνισμού και τον έλεγχο του επιπέδου των τιμών, επιφέροντας σημαντικές μεταβολές τόσο σε διαδικασίες, όσο και σε θεσμικό επίπεδο. Η μεταρρύθμιση αναδιοργάνωσε πλήρως τη βελγική αρχή ανταγωνισμού, οι διαδικασίες της οποίας προκαλούσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην πρόοδο επίλυσης εκκρεμών υποθέσεων, με την εκχώρηση επιπλέον αρμοδιοτήτων επιτελικής – εκτελεστικής φύσης, βελτιώνοντας έτσι σημαντικά την αποτελεσματικότητά της. Η πολιτική ανταγωνισμού είναι διαφανής με σχετική νομοθεσία και είναι συμβατή με την κοινοτική νομοθεσία. Η φορολογική, η εργατική, η υγειονομική / ασφαλιστική νομοθεσία, οι κανονισμοί ασφάλειας εργασίας και η λοιπή νομοθεσία ελέγχου πιθανών στρεβλώσεων ή εμποδίων στις επενδύσεις και την οικονομική δραστηριότητα, βρίσκεται σε επίπεδα τουλάχιστον αντίστοιχα των κοινοτικών χωρών.

Επιπλέον, δημιουργήθηκε Παρατηρητήριο Τιμών και δόθηκε στην αρχή ανταγωνισμού η αρμοδιότητα παρέμβασης σε περιπτώσεις υπερβολικών τιμών ή περιθωρίων κέρδους ενώ επεκτάθηκε η ευθύνη. Επίσης οι διοικητικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης του αρχών του υγιούς ανταγωνισμού επεκτάθηκαν ώστε να επιβαρύνουν πέραν του νομικού προσώπου και τα στελέχη του.

B.1.6 Τελωνειακή νομοθεσία

Στο Βέλγιο ως χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως και είναι και η Ελλάδα δεν υπάρχουν δασμοί για τα ελληνικά προϊόντα.

B.1.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών

Γενικά δεν υφίσταται κάποιου είδους περιορισμοί στις εισαγωγές για τα ελληνικά προϊόντα.

B.1.8 Εξασφάλιση πιστώσεων

Το βελγικό τραπεζικό σύστημα είναι αρκετά ανεπτυγμένο και οργανωμένο. Διαθέτει μεγάλη γκάμα τραπεζικών υπηρεσιών και προηγμένες υπηρεσίες e-banking οι οποίες είναι εξαιρετικά διαδεδομένες. Οι πιστώσεις διατίθενται χωρίς διακρίσεις σε εγχώριους και αλλοδαπούς επενδυτές. Δεδομένης της εξωστρέφειας της βελγικής οικονομίας, παρουσία έχουν και αρκετά διεθνή τραπεζικά ιδρύματα με σημαντικό αριθμό υποκαταστημάτων. Αντίστοιχα, οι μεγαλύτερες τράπεζες του Βελγίου εκπροσωπούνται με υποκαταστήματα και γραφεία αντιπροσώπευσης σε πολλές χώρες.

Οι τέσσερις κυριότερες τράπεζες του Βελγίου με διεθνή δραστηριότητα είναι: η BNP-Paribas Fortis (πρόκειται για την εξαγορασθείσα από την γαλλική BNP Paribas της βελγικής Fortis, www.bnpparibasfortis.be), η Belfius (πρόκειται για το εθνικοποιημένο κομμάτι του ομίλου DEXIA, www.belfius.be), η KBC (πρόκειται για φλαμανδική τράπεζα με παρουσία και σε άλλες χώρες, www.kbccorporates.com και η ING Belgium (θυγατρική του ολλανδικού τραπεζικού ομίλου με σημαντικότερη διεθνή παρουσία) www.ing.be, οι οποίες προσφέρουν πλήρη γκάμα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και ειδικούς λογαριασμούς και υπηρεσίες για μη βελγικές επιχειρήσεις. Τραπεζικές υπηρεσίες προσφέρουν και τα Βελγικά Ταχυδρομεία www.bpostbanque.be

Σημαντικό δίκτυο υποκαταστημάτων στο Βέλγιο διαθέτει και η τράπεζα Beobank (μετονομασθείσα από Citibank Belgium S.A.), η οποία ανήκει στον γαλλικό τραπεζικό όμιλο (Crédit Mutuel Nord Europe – CMNE). Άλλες τράπεζες που λειτουργούν στο Βέλγιο, είτε εγχώριες είτε θυγατρικές είτε ως υποκαταστήματα ξένων τραπεζικών ομίλων, περιλαμβάνουν τις Deutsche Bank, AXA Bank Europe, Argenta, Radobank Belgium, Banca Monte Dei Paschi Belgio, Crelan (πρώην Crédit Agricole), Keytrade Bank, Triodos Bank και άλλες.

Στο τέλος του 2000 το Χρηματιστήριο Βρυξελλών συγχωνεύθηκε με εκείνα του Παρισιού, του Άμστερνταμ και λίγο αργότερα, το 2002, με το Χρηματιστήριο της

Λισσαβόνας, σχηματίζοντας το EURONEXT, το οποίο αργότερα, το 2007, συγχωνεύθηκε με το Χρηματιστήριο Ν. Υόρκης (NYSE) και χαρακτηρίζεται από αρκετά ευέλικτες διαδικασίες για αυξήσεις κεφαλαίων, εκδόσεις νέων μετοχών, ομολόγων κλπ. Επίσης το Νοέμβριο του 2013, συγχωνεύτηκε η αμερικανική χρηματιστηριακή πλατφόρμα (κυρίως ενεργειακών παραγωγών) Intercontinental Exchange και η NYSE EURONEXT που ήταν η μητρική εταιρεία του Χρηματιστηρίου Βρυξελλών. Σε συνέχεια της εν λόγω συγχώνευσης, η EURONEXT διαχωρίστηκε οριστικά από την Intercontinental Exchange τον Ιούνιο του 2014, πραγματοποίησε την είσοδό της στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών και σύμφωνα με χρηματιστηριακούς αναλυτές έχει επωφεληθεί σημαντικά από τον εν λόγω διαχωρισμό (spin off), επικεντρώνομενη στις παραδοσιακές χρηματιστηριακές της δραστηριότητες και αναπτύσσοντας νέες πλατφόρμες διαπραγμάτευσης τίτλων και νέα χρηματιστηριακά προϊόντα.

B.1.9 Καθεστώς ιδιοκτησίας

Γενικά δεν υφίσταται κάποιου είδους περιορισμοί στην ιδιοκτησία. Η ιδιοκτησία προστατεύεται σύμφωνα με τα πρότυπα των ανεπτυγμένων χωρών.

B.1.10 Εργασιακό καθεστώς

Η εργασιακή απασχόληση είναι μία αρκετά ρυθμισμένη δραστηριότητα στο Βέλγιο όπου οι προβλεπόμενες συνθήκες εργασίας και τα κατώτατα όρια της μισθοδοσίας, τηρούνται αυστηρά. Η εργασιακή αγορά διέπεται από ειδικές ρυθμίσεις οι οποίες, ανάλογα με το επάγγελμα, έχουν συμφωνηθεί από διμερές επιτροπές αποτελούμενες τόσο από τους εργοδότες όσο και από τους υπαλλήλους ενώ οι διάφορες συλλογικές συμβάσεις εργασίας (CAO) έχουν καθορίσει τους ελάχιστους μισθούς και τα επίπεδα αυτών σε πολλές βιομηχανίες. Αυτές οι συμφωνίες συχνά επεκτείνονται σε άλλα οφέλη για τους εργαζομένους, όπως οι πριμοδοτήσεις διακοπών και η υγειονομική περίθαλψη.

Μια σύμβαση εργασίας θεωρείται ορισμένου χρόνου εφόσον αμφότερα τα μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν από μια συγκεκριμένη ημερομηνία για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. (π.χ. για 3 μήνες) Μπορούν να υπάρξουν μόνο τέσσερις τέτοιες συμφωνίες μέσα σε ένα μέγιστο διάστημα δύο ετών όπου ο συνολικός χρόνος απασχόλησης δεν μπορεί να είναι λιγότερος από 3 μήνες. Σε άλλη περίπτωση, η σύμβαση θεωρείται αορίστου χρόνου.

Ο αριθμός των ωρών εργασίας πλήρους απασχόλησης καθορίζεται σε 40 ώρες την εβδομάδα κατ' ανώτατο όριο ή 8 ώρες την ημέρα. Εάν ένας εργοδότης επιθυμεί να αποκλίνει από αυτό το πρόγραμμα εργασίας μπορεί να το πράξει μόνο

εφόσον έχουν προηγηθεί σχετικές διαπραγματεύσεις και συμφωνίες σε τομεακό/βιομηχανικό επίπεδο.

Στην περίπτωση απασχόλησης αορίστου χρόνου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καταγγείλει πρόωρα τη συμφωνία με ειδοποίηση ακύρωσης. Κατά τη διάρκεια της περιόδου ματαίωσης, ο εργαζόμενος παραμένει στην υπηρεσία του εργοδότη και εξακολουθεί να λαμβάνει τον μισθό του ανάλογα. Στο τέλος της διάρκειας της ακύρωσης, η σύμβαση εργασίας τερματίζεται πραγματικά. Υπάρχουν ορισμένες ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη διάρκεια της ειδοποίησης ακύρωσης. Όταν αγνοούνται ορισμένες συγκεκριμένες διατυπώσεις κατά τη διαδικασία, η ειδοποίηση ακύρωσης καθίσταται άκυρη.

Στο Βέλγιο μπορεί κάποιος να εργαστεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος. Οι αυτοαπασχολούμενοι εργάζονται για μια εταιρεία χωρίς σύνδεση με την εταιρεία. Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης είναι χαμηλότερες για τους αυτοαπασχολούμενους.

Το Βέλγιο διαθέτει ένα εκτεταμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτει την ιατρική περίθαλψη, την ανεργία, τις συντάξεις, τη μητρότητα, τα ατυχήματα, τους τραυματισμούς στο χώρο εργασίας καθώς και τις αμοιβές των νοσοκομείων.

Οι εργοδότες πρέπει να εγγραφούν στην Εθνική Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης (ONSS) όπου θα καταβληθούν οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Επιπλέον, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που πληρώνονται επί του εισοδήματος έχουν σε γενικές γραμμές ως εξής: οι συνολικές εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις κυμαίνονται σε μεταξύ 30% και 33% επί του μεικτού μισθού ανάλογα με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και την κατάσταση του εργαζόμενου (αρχαιότητα, υπηρεσιακή σχέση, οικογενειακή κατάσταση, τόπος κατοικίας), ενώ η εισφορά του εργαζόμενου σε 13,07% επί του μεικτού μισθού (και επί του 10,08% του μικτού μισθού για τους εργάτες και τους εκτελούντες χειρωνακτική εργασία).

Το παρακάτω παράδειγμα δίνει έναν υπολογισμό του κόστους : Ετήσιο κόστος για εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό €1500 μετά τις κρατήσεις, το συνολικό κόστος για την επιχείρηση είναι : $€1500 \times 13.92$ (περιλαμβάνει επίδομα αδειας και 13^ο μισθό) = 20.880 + 35% εισφορές = Συνολικό κόστος € 28.188

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά του Βελγίου.

Το Βέλγιο αποτελεί μία ελκυστική βάση για πολλές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ευρωπαϊκές αγορές. Τα πιο σημαντικά ευρωπαϊκά επιχειρηματικά κέντρα, Παρίσι, Λονδίνο, Άμστερνταμ, Φρανκφούρτη, βρίσκονται σε

ακτίνα 300χλμ. ενώ οι στενοί οικονομικοί δεσμοί του Βελγίου με την Ολλανδία και το Λουξεμβούργο (Benelux) το καθιστούν ως ένα άριστο σημείο εκκίνησης για όσους επιθυμούν να επεκτείνουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες στην Ευρώπη. Το εξαιρετικό δίκτυο διανομών (καλά αναπτυγμένα αεροδρόμια, λιμάνια, δρόμοι και σιδηροδρομικές γραμμές) καθώς και η ανοικτή και άκρως ανταγωνιστική αγορά είναι δεδομένα που πρέπει να συνεκτιμηθούν σε μία έρευνα για τη διαμόρφωση στρατηγικής εισόδου στην βελγική αγορά.

Αλλά σημαντικά οφέλη που θα πρέπει να συνεκτιμηθούν στη διαμόρφωση στρατηγικής είναι:

- Χαμηλά εμπόδια εισόδου στην αγορά.
- Ευνοϊκές εμπορικές συμφωνίες. Το Βέλγιο είναι μέλος της ΕΕ και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Αυτό σημαίνει ότι τα εμπορεύματα που κατασκευάζονται στην Ελλάδα απαλλάσσονται από τους εισαγωγικούς δασμούς.
- Πληθυσμός με υψηλό διαθέσιμο εισόδημα / ποιότητα ζωής. Το Βέλγιο θεωρείται χώρα με υψηλό βιοτικό επίπεδο, άριστες υπηρεσίες υγείας, στέγασης, εκπαίδευσης και υποδομές. Το βελγικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης είναι γνωστό ως ένα από τα καλύτερα στον κόσμο. Η υψηλής ποιότητας ιατρική περίθαλψη παρέχεται με σχετικά χαμηλό κόστος.
- Είναι κοντά στους κορυφαίους φορείς λήψης αποφάσεων σε διεθνείς οργανισμούς: Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), Οργανισμός του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO)
- Η ποιότητα του εργατικού δυναμικού. Η υψηλή ποιότητα του βελγικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι πολύ σημαντική για τους πιθανούς επενδυτές. Η εκπαίδευση ρυθμίζεται και για το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδοτείται από τις κοινότητες.
- Πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικοτήτων, ιδίως στη περιοχή των Βρυξελλών, αλλά και η πολυγλωσσία (οι περισσότεροι κάτοικοι μιλούν ολλανδικά, γαλλικά και αγγλικά) αποτελούν στοιχεία της αγοράς.
- Διαφανής πολιτική ανταγωνισμού συμβατή με την κοινοτική νομοθεσία.
- Η φορολογική, η εργατική, η υγειονομική / ασφαλιστική νομοθεσία, οι κανονισμοί ασφάλειας εργασίας και η λοιπή νομοθεσία ελέγχου πιθανών στρεβλώσεων ή εμποδίων στις επενδύσεις και την οικονομική δραστηριότητα, βρίσκεται σε επίπεδα αντίστοιχα των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών.

Η επιλογή του τρόπου διείσδυσης στην βελγική αγορά, όπως και σε οποιαδήποτε άλλη αγορά, εξαρτάται κυρίως από τα διαθέσιμα επενδυτικά κεφάλαια και τον τύπο του προϊόντος ή της παρεχόμενης υπηρεσίας. Ανάλογα με τα δεδομένα της κάθε επιχείρησης, το πλάνο εισόδου μπορεί να συμπεριλαμβάνει:

- απευθείας εξαγωγή

- εύρεση τοπικού συνεργάτη ή διανομέα
- δημιουργία τοπικής θυγατρικής
- λειτουργία μέσω υποκαταστήματος
- κοινοπραξία

Η έρευνα αγοράς μέσω στοιχείων που διαθέτει το εμπορικό τμήμα της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Βέλγιο καθώς και άλλοι σύνδεσμοι που παρατίθενται στο σχετικό παράρτημα μπορούν να δώσουν χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με τις δυνατότητες ή/και προκλήσεις συγκεκριμένων εμπορικών / βιομηχανικών κλάδων.

Σε κάθε περίπτωση, είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι οι τομείς προτεραιότητας του Βελγίου για οικονομική ανάπτυξη περιλαμβάνουν:

- Τη βιοτεχνολογία
- Τον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής
- Τη περιβαλλοντική τεχνολογία
- Το φαρμακευτικό τομέα
- Τη τεχνολογία επικοινωνιών πληροφοριών (ΤΠΕ)
- Τις μεταφορές και τον ανεφοδιασμό

Σημείο αιχμής για κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η δυνατότητα ελκυστικής τιμολόγησης του προϊόντος ή της υπηρεσίας σε σχέση με αυτά του ανταγωνισμού.

B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Οι Βέλγοι εισαγωγείς είναι σχετικά μικρού μεγέθους και συνήθως πιεστικοί για να λαμβάνουν τους καλύτερους δυνατούς όρους πιστώσεων. Οι Βέλγοι εισαγωγείς είναι συνηθισμένοι σε ευέλικτους όρους πληρωμής, ιδιαίτερα με εταιρείες τους σε γειτονικές χώρες, λ.χ. Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Βρετανία, ωστόσο η πλέον συνηθισμένη προθεσμία πληρωμών είναι στις 60 ημέρες.

B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας

Ο επενδυτής που ενδιαφέρεται να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στο Βέλγιο, έχει τη δυνατότητα να το πράξει είτε με την ίδρυση θυγατρικής εταιρείας είτε με τη σύσταση υποκαταστήματος. Η επιλογή αυτή συνεπάγεται την επέλευση σημαντικών έννομων συνεπειών όσον αφορά τη νομική και οικονομική μεταχείριση της επιχείρησης από το βελγικό κράτος.

Η παρουσία του ξένου επενδυτή στη χώρα μέσω της σύστασης θυγατρικής εταιρείας ισοδυναμεί με ίδρυση νέας εταιρείας, αμιγώς βελγικής ιθαγένειας, με πλήρως ξεχωριστή νομική προσωπικότητα από τη μητρική εταιρεία, η οποία δεν

φέρει ουδεμία ευθύνη για τις πληρωμές και τα χρέη της θυγατρικής της. Λόγω της βελγικής ιθαγένειας, η θυγατρική εταιρεία διέπεται από το βελγικό δίκαιο για το σύνολο των θεμάτων που την αφορούν (φορολογία, κοινωνική ασφάλιση, ΦΠΑ, εταιρικές υποχρεώσεις κλπ.).

Αντιθέτως, το υποκατάστημα, δεν έχει ξεχωριστή νομική προσωπικότητα από την εταιρεία της χώρας προέλευσης και εξαρτάται από αυτήν νομικά και οικονομικά, με αποτέλεσμα η τελευταία να ευθύνεται πλήρως για τις οφειλές του. Το υποκατάστημα διατηρεί την ιθαγένεια της μητρικής εταιρείας και συνακόλουθα θεωρείται για το βελγικό κράτος και τη βελγική έννομη τάξη ως ξένη εταιρεία. Υπόκειται βεβαίως στο βελγικό κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά την λειτουργία, την διοίκηση και την φορολογία του. Συνήθως, τα υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών επωφελούνται του ειδικού ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος των πλασματικών τόκων. Οι αλλοδαπές εταιρείες που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν συναλλαγές στο Βέλγιο μπορούν να το κάνουν ανοίγοντας ως υποκατάστημα ή θυγατρική. Το άνοιγμα ως θυγατρική σημαίνει ότι η επιχείρηση στο Βέλγιο θα αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστή νομική οντότητα, παρόμοια με μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, διαφορετική από τη μητρική εταιρεία. Το υποκατάστημα έχει απεριόριστη ευθύνη (παρόμοια με την ατομική ιδιοκτησία ή την προσωπική εταιρεία) και η μητρική εταιρεία είναι νομικά υπεύθυνη για όλα τα χρέη και τις υποχρεώσεις. Οι αλλοδαπές εταιρείες πρέπει να εγγραφούν στην Τράπεζα Πληροφοριών για Επιχειρήσεις και γενικά ακολουθούν τις ίδιες διαδικασίες με τις εγχώριες επιχειρήσεις :

<https://economie.fgov.be/en/themes/enterprises/crossroads-bank-enterprises>

Οι επιχειρήσεις εντός της ΕΕ που επιθυμούν να επεκταθούν στο Βέλγιο μπορούν να το κάνουν με τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής εταιρείας (SE) - μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που μπορεί να λειτουργεί σε πολλές χώρες της ΕΕ - εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης 120.000 ευρώ.

Κάθε ξένη εταιρεία που επιθυμεί να ιδρύσει υποκατάστημα στο Βέλγιο οφείλει να διορίσει ως νομικό εκπρόσωπό της φυσικό πρόσωπο υπεύθυνο για όλες τις δραστηριότητες του υποκαταστήματος, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών με τρίτους καθώς και όλων των οικείων νομικών ζητημάτων. Το πρόσωπο αυτό θεωρείται ο «νομικός εκπρόσωπος» («legal representative») της εταιρείας στο Βέλγιο.

Επίσης αναγκαία είναι η δημοσίευση στην επίσημη βελγική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Moniteur Belge):

1. Της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ξένης εταιρείας, για την ίδρυση υποκαταστήματος στο Βέλγιο. Η απόφαση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει το όνομα του φυσικού προσώπου που διορίζεται ως νομικός εκπρόσωπος της εταιρείας στο Βέλγιο.
2. Του καταστατικού της ξένης εταιρείας και του ΦΕΚ, στο οποίο δημοσιεύτηκε η ίδρυσή της στη χώρα ιθαγένειας. Το κόστος δημοσίευσης ανέρχεται στο ποσό των 265,47 ευρώ (ή 214,41 ευρώ στην ηλεκτρονική έκδοση), καθώς

ωστόσο τούτο αναπροσαρμόζεται συχνά, επιβάλλεται η διασταύρωσή του στην οικεία ιστοσελίδα: http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv_pub/tarif_f.htm

Μετά τη δημοσίευση των ως άνω εγγράφων, ο τελευταίος ισολογισμός της μητρικής εταιρείας κατατίθεται στην Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου (Banque Nationale de Belgique, Centrale des Bilans). Η κατάθεση μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά (βεβαίως εφ' όσον υποβληθούν επικυρωμένα έγγραφα μάλλον η κατάθεση θα πρέπει να γίνει έντυπα τουλάχιστον στην αρχική φάση) και το κόστος κυμαίνεται μεταξύ 418,73 και 489,51 ευρώ ανάλογα με τον τρόπο κατάθεσης, για μεγάλες και εισηγμένες στο Χρηματιστήριο επιχειρήσεις, και μεταξύ 155,67 και 226,34 ευρώ για μικρομεσαίες και μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες, ανάλογα και πάλι με τον τρόπο κατάθεσης. Περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να αντληθούν στην ιστοσελίδα της Κεντρικής Τράπεζας:

http://www.nbb.be/pub/03_00_00_00_00/03_05_00_00_00/03_05_01_00_00.htm?l=en

Επισημαίνεται ότι όλα τα ως άνω αναφερθέντα έγγραφα, εκτός από τον ισολογισμό της εταιρείας, πρέπει να μεταφραστούν από εξουσιοδοτημένο Βέλγο μεταφραστή στη γαλλική ή στην ολλανδική γλώσσα. Κατάλογος ορκωτών μεταφραστών τηρείται στα Δικαστήρια και η μετάφραση επικυρώνεται από το Greffe du Tribunal de Commerce. Ειδικά το καταστατικό της μητρικής εταιρείας θα πρέπει να φέρει, πριν μεταφραστεί, την Σφραγίδα της Χάγης (Apostille) από την αρμόδια ελληνική αρχή. Για τον ισολογισμό προς δημοσίευση στη Banque Nationale de Belgique, Centrale des Bilans αρκεί απλή μετάφραση στη γαλλική ή την ολλανδική γλώσσα.

Ανάλογες ενέργειες κατάθεσης εγγράφων θα πρέπει να γίνουν επίσης τόσο προς την Βάση Δεδομένων Επιχειρήσεων (Banque Carrefour des Entreprises), όσο και προς το εμπορικό δικαστήριο, ώστε να είναι το υποκατάστημα εγγεγραμμένο στο μητρώο εταιρειών, καθώς και στο φορολογικό μητρώο.

B.2.3 Δίκτυα Διανομής

Το Βέλγιο αποτελεί μια ώριμη και ανεπτυγμένη οικονομία στο κέντρο της Ευρώπης, εύκολα προσβάσιμη από κανάλια διανομής χωρών της δυτικής Ευρώπης, οι οποίες παράγουν αρκετά προϊόντα που ανταγωνίζονται τα Ελληνικά. Το Βέλγιο είναι μια ανταγωνιστική αγορά όπου οι εισαγωγείς εξετάζουν τα προϊόντα με βάση την ποιότητα, στην χαμηλότερη δυνατή τιμή. Παράλληλα λόγω του πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος, το Βέλγιο για πολλά προϊόντα αποτελεί αγορά για δοκιμή προϊόντων (στην Ευρώπη είτε από Ευρωπαϊκές εταιρείες είτε εταιρείες τρίτων χωρών.

Οι ανεπτυγμένες υποδομές του, καθιστούν το Βέλγιο σημαντικό διαμετακομιστικό κόμβο και κέντρο διανομής. Διαθέτει το δεύτερο πλέον εκτεταμένο ποτάμιο δίκτυο στην Ευρώπη, εξαιρετικά ανεπτυγμένο οδικό και σιδηροδρομικό

δίκτυο. Η Αμβέρσα είναι το δεύτερο μεγαλύτερο ευρωπαϊκό λιμάνι, η Λιέγη το τρίτο μεγαλύτερο ευρωπαϊκό ποτάμιο λιμάνι, ενώ το αεροδρόμιο των Βρυξελλών ένα από τα πλέον πολυσύχναστα ευρωπαϊκά αεροδρόμια, ιδιαίτερα όσον αφορά τα φορτία cargo.

B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση

Οι τεχνικές προώθησης και προβολής στο Βέλγιο δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες ανεπτυγμένες δυτικές χώρες. Πολλές αν όχι όλες από αυτές χρησιμοποιούνται και στην Ελλάδα. Αυτό που καθιστά ιδιαίτερο το Βέλγιο είναι όπως προαναφέραμε οι γλωσσικές διαφορές στις τρεις περιφέρειες του Βελγίου. Αυτό αυξάνει το κόστος της διαφήμισης και προώθησης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Εκτός από το γλωσσικό οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να λάβουν υπόψη την συνεχώς αυξανόμενη διείσδυση της ψηφιακής προβολής των προϊόντων και στο Βέλγιο όπως και αλλού. Η χρήση των social media , ιδιαίτερα στους νέους είναι εξαιρετικά διαδεδομένη.

Οι περισσότερες ελληνικές εισαγωγικές εταιρείες πραγματοποιούν χαμηλού κόστους below the line τεχνικές προώθησης των προϊόντων. Αυτό είναι λογικό εάν λάβουμε υπόψη το μικρό σχετικά μέγεθος και των εξαγωγικών εταιρειών αλλά και των εισαγωγέων. Η ψηφιακή προβολή των ελληνικών προϊόντων στο Βέλγιο είναι αρκετά περιορισμένη με εξαίρεση τον τουρισμό. Οι ελληνικοί τουριστικοί προορισμοί τυγχάνουν ιδιαίτερης ψηφιακής αλλά και γενικότερης προβολής δεδομένου ότι μεγάλοι tour operators τους περιλαμβάνουν στους προορισμούς τους.

B.2.5 Πρακτικές οδηγίες

Οι πολιτισμικές και γλωσσικές διαφορές στις τρεις περιφέρειες του Βελγίου επηρεάζουν και τον τρόπο με τον οποίο κλείνονται εμπορικές συμφωνίες. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει στην επιλογή των τοπικών συνεργατών/εισαγωγέων/διανομέων θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι μπορούν να λειτουργούν επιτυχημένα και στις 3 περιφέρειες. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να επιλέξουν διαφορετικούς συνεργάτες για κάθε περιοχή. Η συνέπεια είναι σημαντική στην βελγική επιχειρηματική κουλτούρα. Ιδιαίτερα οι Φλαμανδοί δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην συνέπεια.

Η ιστοσελίδα <https://www.belgium.be/en> παρέχει πληροφορίες για όλες τις πρακτικές πλευρές για την επίσκεψη και διαβίωση στο Βέλγιο σε 4 γλώσσες.

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Ο Βέλγος καταναλωτής και γενικότερα αγοραστής, επιδιώκει υψηλή ποιότητα και ανταγωνιστικές τιμές, γεγονός που καθιστά τη βελγική αγορά ιδιαίτερα ανταγωνιστική. Το εμπόριο με τα κράτη μέλη της Ε.Ε. είναι απαλλαγμένο από εισαγωγικές διαδικασίες, δασμολογικά, μη δασμολογικά και άλλα τεχνικά εμπόδια, με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος των προϊόντων που καταναλώνονται στο Βέλγιο να είναι από γειτονικές χώρες.

Οι προδιαγραφές οι οποίες ισχύουν για τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά του Βελγίου, είναι αυτές που θεσπίζονται σε ευρωπαϊκό / κοινοτικό επίπεδο και είναι εναρμονισμένες σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ώστε να επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Ειδικότερα για τα τρόφιμα, οι διαδικασίες και προδιαγραφές θεσπίστηκαν στην σχετική νομοθεσία του 2002 (Κανονισμός EC/178/2002), και εισήγαγαν από την 1.1.2005, υποχρεωτική ιχνηλασιμότητα σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα (δηλαδή να υπάρχει σύστημα ελέγχου από τον αρχικό παραγωγό έως τον τελικό πωλητή). Αρμόδια για την ασφάλεια των τροφίμων σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η European Food Safety Authority, η οποία μεταξύ άλλων παρέχει γνωμοδοτήσεις στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα σε θέματα ασφάλειας τροφίμων. Η υπηρεσία αυτή συνεργάζεται στενά, τόσο με τις αντίστοιχες εθνικές αρχές των κρατών μελών, όσο και με τους εκπροσώπους της βιομηχανίας. Η ιστοσελίδα της βρίσκεται στη διεύθυνση: <http://www.efsa.europa.eu/>

Στο Βέλγιο, αρμόδια για την ασφάλεια των τροφίμων είναι η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Ασφάλεια της Τροφικής Αλυσίδας (Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire – AFSCA), ιστοσελίδα: <http://www.favv.be/home-en>

Σε περίπτωση διενέξεων μεταξύ επιχειρήσεων είτε μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών, η υπηρεσία Belmed φέρει την αρμοδιότητα της διαιτησίας και επίλυσης διαφορών. Η υποβολή αιτημάτων για την επίλυση διαφορών μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά μέσω της παρακάτω ιστοσελίδας σε τρεις γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, φλαμανδικά):

<https://economie.fgov.be/en/themes/online/belmed-online-mediation/belmed-your-partner> (αγγλικά)

B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Το βελγικό Γραφείο για την προστασία της πνευματικής-βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο Βέλγιο (Belgian Office for Intellectual Property-OPRI) είναι μια

ομοσπονδιακή υπηρεσία, η οποία εκτός από την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, παρέχει υπηρεσίες έκδοσης και διαχείρισης πιστοποιητικών βιομηχανικής ιδιοκτησίας, σημάτων και συμβουλεύει την εκάστοτε κυβέρνηση. Επίσης παρέχει πληροφορίες στο κοινό, διαθέτει βιβλιοθήκη και αρχείο σημάτων, καθώς και αντιπροσωπεύει το Βέλγιο στο εξωτερικό.

Όπως είναι φυσικό το Βέλγιο έχει ενσωματώσει την Ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία σε όλες τις πτυχές της. Το Γραφείο για την προστασία της πνευματικής-βιομηχανικής ιδιοκτησίας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις διεθνείς οργανισμούς όπως το Benelux Office for Intellectual Property, Office for Harmonization in the Internal Market, Community Plant Variety Office, European Patent Office, World Intellectual Property Organization, International Union for the Protection of Plant Varieties and the World Trade Organization.

Το Benelux Office for Intellectual Property, είναι ένας οργανισμός που ιδρύθηκε από τις τρεις χώρες (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο), με σκοπό την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας στις χώρες αυτές. Το Γραφείο διαθέτει πληροφοριακές εφαρμογές και σχετική υποδομή για την υποστήριξη των πατεντών καθόλη την διάρκεια ζωής τους. Η ιστοσελίδα του Βελγικού Γραφείου είναι:

<https://www.boip.int/en>

Επίσης το Βέλγιο είναι μέλος του Διεθνούς Κέντρου για την Επίλυση Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) και συχνά περιλαμβάνεται σχετική ρήτρα διαιτησίας στις επενδυτικές συμφωνίες. Είναι επίσης μέλος της Σύμβασης της Ν. Υόρκης για την Αναγνώριση και Εφαρμογή Αλλοδαπών Αποφάσεων Διαιτησίας (New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards) του 1958.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Πέραν των κοινοτικών ρυθμίσεων, οι βασικές συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου, που έχουν υπογραφεί μεταξύ Ελλάδας και Βελγίου, είναι οι εξής :

- Συμφωνία περί Απαλλαγής της Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (24.5.68, Ν.Δ 117/1969 ΦΕΚ 41/Α/1969). Αναθεωρήθηκε και μονογραφήθηκε το 1994 και υπεγράφη στην Αθήνα στις 25 Μαΐου του 2004. Το Βέλγιο κύρωσε την Συμφωνία στις 22/9/2005. Από ελληνικής πλευράς η Συμφωνία κυρώθηκε με τον Νόμο 3407 (ΦΕΚ 266/Α/25.10.2005. Εν. Ισχ. 30-12-2005. Αν. ΦΕΚ 36/Α/16-2-2006). Στις 16.3.2010 υπογράφηκε στις Βρυξέλλες Πρωτόκολλο που τροποποιεί την Συμφωνία (άρθρο 25), το οποίο κυρώθηκε από ελληνικής πλευράς με τον Νόμο 4106 (ΦΕΚ 6/Α/9.1.2013).
- Συμφωνία Απαλλαγής Φορολογίας Αεροπορικών και Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων (23.6.54, ΦΕΚ 62/Α/1955)
- Συμφωνία Οδικών Μεταφορών (16.7.69, Ν 366/22-6-1976, ΦΕΚ160/Α/25-6-1976).
- Αεροπορική Σύμβαση (13-4-1955, ΦΕΚ107/Α/1957 Εμπιστευτικό μνημόνιο κατανοήσεως επί της ανωτέρω συμβάσεως 12-5-1972).
- Συμφωνία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1-4-58, ΦΕΚ 179/1958 και 191/1960).
- Αεροπορική Σύμβαση Αθήνα, 13-4-1955, ΦΕΚ 107/Α/1957.

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων ισχύει τόσο για κατοίκους όσο και μη κατοίκους, και καταβάλλεται σε ετήσια βάση. Κάτοικος θεωρείται αυτός που η έδρα ή η έδρα της περιουσίας (κέντρο οικονομικού ενδιαφέροντος) βρίσκεται στο Βέλγιο. Η κατοικία ή ο τόπος κατοικίας ορίζεται γενικά ως ο τόπος όπου το άτομο έχει τη μόνιμη κατοικία του. Ένας κάτοικος υπόκειται σε φόρο επί του παγκόσμιου εισοδήματός του, αυτό είναι το εισόδημα που κερδίζεται, το εισόδημα από ακίνητα, το εισόδημα από κινητή περιουσία και τα διάφορα εισοδήματα. Ένας μη κάτοικος υπόκειται σε φόρο επί του εισοδήματος που εισπράττει στο Βέλγιο ή προέρχεται από βελγικές πηγές.

Η φορολογία φυσικών προσώπων στο Βέλγιο είναι προοδευτική. Ισχύει προσωπικό αφορολόγητο 7.430 €, το οποίο προσαυξάνεται για πρόσθετα εξαρτώμενα οικογενειακά μέλη.

Φορολογία φυσικών προσώπων – κλίμακες φορολογίας

€ 0-12.990 (εκτός αφορολόγητου)	25%
€12.990 έως €22.990	40%
€22.990 έως €39.660	45%
€39.660 +	50%

Ασφαλιστικές εισφορές ανέρχονται σε 35% για τον εργοδότη και 13% για τους εργαζόμενους. Οι αυτοαπασχολούμενοι πληρώνουν τους ίδιους συντελεστές με ανώτατο όριο € 15.905 το έτος.

Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Από το 2017 ξεκίνησαν μέτρα μείωσης του γενικού συντελεστή φορολογίας κερδών των επιχειρήσεων και μειώνεται σταδιακά έως το 2020 ούτως ώστε από το 33,9% που ίσχυε το 2017, να διαμορφωθεί στο 25%. Το 2018 & 19 θα ισχύει συντελεστής 29% αλλά το 2020, ο γενικός συντελεστής φορολόγησης των επιχειρήσεων θα μειωθεί τελικά στο 25%. Έως το 2020, θα έχει επίσης καταργηθεί πλήρως η εισφορά από κέρδη των επιχειρήσεων (0,99%) η οποία είχε θεσπιστεί το 2008 ως μέτρο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης. Η φορολογική μεταρρύθμιση επίσης προβλέπει μία σειρά επιπλέον μειώσεων και κινήτρων τα οποία απευθύνονται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι εταιρείες με λιγότερους από 50 εργαζόμενους, ήδη επωφελούνταν από μειωμένο συντελεστή. Το 2018 ο συντελεστής μειώθηκε στο 20,4% και με το υπολογιζόμενο όριο αυξήθηκε για κέρδη έως 100.000 ευρώ. Παράλληλα, καταργούνται διάφορα μέτρα υπολογισμού έκπτωσης φόρου συμπεριλαμβανομένων των θεωρητικών τόκων και άλλων φορολογικών πλεονεκτημάτων τα οποία μέχρι σήμερα εκμεταλλεύονταν κυρίως οι μεγαλύτερες σε μέγεθος εταιρείες. Καταργήθηκαν επίσης και άλλες διευκολύνσεις όπως η δυνατότητα μεταφοράς δαπανών σε επόμενα έτη και η αφαίρεση τους από τα φορολογούμενα κέρδη ενώ περιορίστηκαν οι εκπιπτόμενες δαπάνες όπως για παράδειγμα αυτές που αφορούν leasing οχημάτων.

Η κυβέρνηση του Βελγίου εκτιμά ότι, ο συντελεστής φορολογίας κερδών των επιχειρήσεων που ίσχυε έως το 2017 στο Βέλγιο δεν ήταν ανταγωνιστικός, παρά το γεγονός ότι ο νόμος παρείχε κάποιες δυνατότητες μείωσης της συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης, μέσα από ένα πλέγμα φοροαπαλλαγών, όπως για παράδειγμα το πλασματικό επιτόκιο. Η μείωση αυτή της φορολογίας έγινε σταδιακά. Για το 2019 ο γενικός φορολογικός συντελεστής ανήλθε στο 29,58%.

Ένας από τους μηχανισμούς μείωσης των φορολογικών επιβαρύνσεων των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένων στο Βέλγιο (καθώς και τα υποκαταστήματα αυτών) υπήρξε και συνεχίζει να υπάρχει μερικώς είναι το καθεστώς των πλασματικών τόκων. Η «πλασματική - εικονική» δαπάνη τόκων εφαρμόζεται υπολογίζοντας μια έκπτωση στην φορολογία για χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από ίδια κεφάλαια. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται αντιστοιχεί κατ' αρχήν στο επιτόκιο των κρατικών ομολόγων 10ετούς διάρκειας, με ανώτατο όριο το 3% και 3,5% όταν πρόκειται για μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το 2016, το ποσοστό ανήλθε στα επίπεδα του 1,131% (1,631% για μικρομεσαίες επιχειρήσεις), εξαιτίας των χαμηλών επιτοκίων των 10ετών ομολόγων.

Επίσης πολύ χαμηλός συντελεστής εφαρμόζεται στα έσοδα εταιρειών που προέρχονται από εκμετάλλευση ευρεσιτεχνιών, με συντελεστή μόλις 6,8%. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν κατοχυρώσει πατέντα ευρεσιτεχνίας προϊόντων ή/και υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την βελγική εταιρική νομοθεσία, η διανομή μερισμάτων γίνεται χωρίς περιορισμούς, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η διανομή θα επέφερε τη μείωση του καθαρού ενεργητικού σε επίπεδο κατώτερο του καταβληθέντος εταιρικού κεφαλαίου. Δεν επιβάλλονται εξάλλου φόροι ή άλλου είδους επιβαρύνσεις κατά τον επαναπατρισμό επένδυσης ή κερδών θυγατρικής κατά τη λειτουργία ή το κλείσιμό της.

Στο Βέλγιο εφαρμόζεται επίσης φορολόγηση ακίνητης περιουσίας (*précompte immobilier*) με συντελεστές 1,25% και 2,5% επί του τεκμαρτού εισοδήματος. Το ύψος της φορολόγησης κυμαίνεται ανάλογα με την τοποθεσία του ακινήτου, βάσει του κτηματολογίου (*revenue cadastral*). Οι τοπικές αρχές σε αρκετές περιπτώσεις επιβάλλουν και άλλους επιπλέον φόρους επί των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, η αγορά ακινήτων επιβαρύνεται με φορολογικούς συντελεστές της τάξεως του 12,5% στην Βαλλονία και τις Βρυξέλλες και 10% σε ακίνητα στην περιοχή της Φλάνδρας, γεγονός που καθιστά την αγοραπωλησία ακινήτων για κερδοσκοπικούς σκοπούς εξαιρετικά ακριβή.

Επίσης μειώνεται η φορολογία πώλησης ατομικών επιχειρήσεων από το επόμενο έτος. Αυτό το μέτρο αφορά επαγγελματίες οι οποίοι δεν έχουν ιδρύσει εταιρεία, τους 520.000 ελεύθερους επαγγελματίες στο Βέλγιο (π.χ. οδοντίατρος, μικρά καταστήματα κ.λπ.) οι οποίοι σε περίπτωση πώλησης της επιχείρησής τους θα πληρώσουν ένα τέλος 16,5%. Η μείωση αυτή των φόρων στόχο έχει να εμποδίσει τους ελεύθερους επαγγελματίες να ιδρύσουν εταιρείες ώστε να επωφεληθούν από τη μείωση του φόρου εταιρειών που ανακοίνωσε η κυβέρνηση.

Αναλυτική παρουσίαση των αλλαγών μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της συμβουλευτικής εταιρείας Deloitte :

https://www2.deloitte.com/be/en/services/tax.html?icid=top_tax

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

Οι συντελεστές ΦΠΑ στο Βέλγιο υπολογίζονται στο 6%, το 12% και το 21%. Ο συντελεστής 6%, εφαρμόζεται στα λιπάσματα, στα φυτοφάρμακα, στην κοινωνική στέγαση και σε ορισμένες υπηρεσίες εστίασης. Ο συντελεστής 12% εφαρμόζεται στα τρόφιμα, στο νερό, στα φαρμακευτικά προϊόντα, στα βιβλία, στις μεταφορές, στα ξενοδοχεία, σε ορισμένες κτηματομεσιτικές υπηρεσίες

Για τις λοιπές υπηρεσίες εφαρμόζεται συντελεστής 21%. Από 1.1.2014, οι νομικές υπηρεσίες των δικηγόρων υπόκεινται σε φορολόγηση ΦΠΑ με συντελεστή 21% (ενώ μέχρι τότε απαλλάσσονταν). Το Σεπτέμβριο του 2015, η βελγική κυβέρνηση επανέφερε στο 21% τον συντελεστή ΦΠΑ στην ιδιωτική κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος ενώ από την 1.1.2016, μειώθηκε ο συντελεστής ΦΠΑ στις κατασκευαστικές εργασίες και στην μίσθωση σχολικών κτιρίων από το 21% στο 6%. Επίσης αυστηροποιήθηκαν οι όροι ισχύος μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (6%) για εργασίες ανακαίνισης ιδιωτικών κατοικιών (αύξησης της ηλικίας των επωφελούμενων χαμηλότερου συντελεστή εργασιών ανακαίνισης κατοικιών, από τα 5 στα 10 έτη κλπ).

Δεν εφαρμόζεται ΦΠΑ στα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή και διέλευση, για ημερήσιες και εβδομαδιαίες εκδόσεις περιοδικών κλπ, καθώς και για προϊόντα ανακύκλωσης.

Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο

Οι προδιαγραφές οι οποίες ισχύουν για τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά του Βελγίου, είναι αυτές που θεσπίζονται σε ευρωπαϊκό / κοινοτικό επίπεδο και είναι εναρμονισμένες σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ώστε να επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)

Γενικά δεν υπάρχουν στο Βέλγιο Ειδικές Οικονομικές ζώνες. Το λιμάνι της Αμβέρσας δεν αποτελεί ειδική οικονομική ζώνη και δεν διαθέτει ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Η Αμβέρσα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα εναλλακτικών διαδικασιών για την αποφυγή άμεσων εισαγωγικών δασμών και εισφορών. Διαδικασίες, όπως η τελωνειακή ατέλεια για αγαθά που θα επανεξαχθούν, η τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και η διευρυμένη πύλη, οδηγούν σε σαφή οφέλη κόστους. Αυτό καθιστά το λιμάνι της Αμβέρσας μια εικονική ελεύθερη ζώνη.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων

Η αρμοδιότητα για παροχή επενδυτικών κινήτρων και επιχορηγήσεων ανήκει στις 3 περιφέρειες του Βελγίου (Βρυξέλλες, Φλάνδρα και Βαλλονία), με βάση σχετική νομοθεσία του 1980 περί αποκέντρωσης εξουσιών. Η κάθε περιφέρεια διαθέτει ειδικές υπηρεσίες προσέλκυσης επενδύσεων ήτοι, η Flanders Investment & Trade στη Φλάνδρα, η Invest in Wallonia (AWEX) στη Βαλλονία και η Brussels Invest & Export στις Βρυξέλλες. Οι προτεραιότητες της επενδυτικής πολιτικής της κάθε περιφέρειας διαφέρουν, αλλά σε γενικές γραμμές και οι τρεις ενδιαφέρονται για την ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή, την καινοτομία, την έρευνα και ανάπτυξη, την εξοικονόμηση ενέργειας και στην ανάπτυξη τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον. Τα κίνητρα είναι εναρμονισμένα με τους κανονισμούς της Ε.Ε.

Αρνητικός παράγοντας για τη προσέλκυση ξένων επενδυτών θα μπορούσε να θεωρηθεί η εκτεταμένη γραφειοκρατία και η ύπαρξη ισχυρών συνδικαλιστικών οργανώσεων. Η βελγική κυβέρνηση έχει προχωρήσει μέσα στη τελευταία πενταετία σε μία σειρά μεταρρυθμιστικών κινήσεων, για τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου ειδικότερα σε ότι αφορά στην προστασία του ανταγωνισμού.

Στο Βέλγιο δεν υφίστανται περιορισμοί για ξένους επενδυτές. Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να σχηματίσουν κοινοπραξίες και συνεταιρισμούς υπό τους ίδιους όρους όπως και οι Βέλγοι, με εξαίρεση ορισμένα επαγγέλματα όπως οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι λογιστές και οι αρχιτέκτονες, όπου απαιτείται μία πρόσθετη πιστοποίηση των εμπλεκομένων. Όλοι οι επενδυτές, Βέλγοι και μη, πρέπει να διαθέτουν ειδική άδεια για το άνοιγμα και τη λειτουργία πολυκαταστημάτων, για την παροχή υπηρεσιών μεταφορών και ασφάλειας, καθώς και για την παραγωγή, συσκευασία και διάθεση τροφίμων, την κοπή και κατεργασία διαμαντιών, και την εμπορία όπλων και εκρηκτικών.

Έχοντας ξεπεράσει σημαντικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008, το βελγικό τραπεζικό σύστημα είναι αρκετά ανεπτυγμένο και οργανωμένο. Διαθέτει τεχνογνωσία, μεγάλη γκάμα τραπεζικών υπηρεσιών και προηγμένες υπηρεσίες e-banking οι οποίες είναι εξαιρετικά διαδεδομένες. Οι πιστώσεις διατίθενται χωρίς διακρίσεις σε εγχώριους και αλλοδαπούς επενδυτές.

Η διαίρεση του Βελγίου σε τρεις γεωγραφικές και διοικητικές περιοχές, τη Φλάνδρα, τη Βαλλονία και τις Βρυξέλλες επεκτείνεται και στον καθορισμό

αρμοδιοτήτων για τη παροχή επενδυτικών κινήτρων και επιχορηγήσεων οι οποίες εφαρμόζονται ξεχωριστά σε κάθε περιφέρεια.

Η κάθε περιφέρεια διαθέτει εξειδικευμένους φορείς προσέλκυσης επενδύσεων, στη Φλάνδρα, το Flanders Investment & Trade, στη Βαλλονία Invest in Wallonia (AWEX) και Brussels Invest & Export στις Βρυξέλλες. Οι προτεραιότητες της πολιτικής κινήτρων σε κάθε περιφέρεια διαφέρουν, αν και σε γενικές γραμμές, οι τρεις περιφέρειες ενδιαφέρονται εξίσου για την ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή τους, την καινοτομία, την έρευνα και ανάπτυξη, την εξοικονόμηση ενέργειας και την ανάπτυξη τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον.

Περιφέρεια της Φλάνδρας

Επιχορηγήσεις για περιβαλλοντικές επενδύσεις και επενδύσεις στον ενεργειακό τομέα: ισχύουν από την 1η Φεβρουαρίου 2011. Οι επενδύσεις περιλαμβάνουν αιολικά πάρκα, φωτοβολταϊκά κλπ. Η επιδότηση εξαρτάται από την τεχνολογία, το μέγεθος της εταιρείας (ΜΜΕ ή μεγάλες εταιρείες). Το ποσοστό της επιδότησης ποικίλλει από 5% και 30% για τις ΜΜΕ και μεταξύ 0% και 15% για μεγάλες εταιρείες. Το συνολικό ποσό της επιχορήγησης ανά εταιρεία δεν μπορεί να ξεπεράσει το 1.000.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο για περίοδο 3 ετών.

Στρατηγική στήριξης επενδύσεων και κατάρτισης: περιλαμβάνει οικονομική υποστήριξη των εταιρειών που προτίθενται να μεταφέρουν μια μεγάλη επένδυση στη Φλάνδρα. Η επένδυση πρέπει να θεωρηθεί «στρατηγική». Στην επένδυση επιδοτούνται και δραστηριότητες όπως η εκπαίδευση, τα έξοδα κατάρτισης τα οποία όμως πρέπει να είναι τουλάχιστον 250.000 ευρώ για τις μικρές επιχειρήσεις και τουλάχιστον 300.000 ευρώ για τις μεσαίες και μεγάλες εταιρείες επιχειρήσεις. Για να λάβει στήριξη, η επιδοτούμενη επένδυση πρέπει να είναι τουλάχιστον 8 ευρώ εκατομμύριο. Η επιδότηση ανέρχεται στο 0% έως 25% για την κατάρτιση και από 0% έως 10% για τις επενδύσεις, ανάλογα με ορισμένα κριτήρια, με μέγιστο ποσό 1 εκατ. ευρώ. Η επένδυση ή η κατάρτιση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός περιόδου 3 ετών.

Επιχορηγήσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης για εταιρία που εδρεύει στην Φλάνδρα: το ποσοστό στήριξης εξαρτάται από το είδος του ερευνητικού έργου: (i) ανάπτυξη σχεδίων που αποσκοπούν στην εφαρμογή της γνώσης σε νέα ή ανανεωμένα προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες: επιδοτείται 15% από τις εγκριθείσες δαπάνες, (ii) ερευνητικά έργα, με στόχο τη δημιουργία νέων γνώσεων οι οποίες, μακροπρόθεσμα, μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην καινοτομία: μπορεί να φτάσει το 40% των επιλέξιμων δαπανών. Τα ποσοστά μπορούν να αυξηθούν υπό ορισμένες συνθήκες και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αλλά το συνολικό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% του κόστους του έργου, με ανώτατο ποσό 5 εκατομμύρια ευρώ. Το επιχορηγούμενο έργο μπορεί να διαρκέσει έως 3 έτη και πρέπει να έχει προϋπολογισμό τουλάχιστον 100.000 ευρώ.

Καινοτόμα προϊόντα από ΜΜΕ στη Φλάνδρα: επιδοτούνται ΜΜΕ που πραγματοποιούν μια καινοτομία, δηλαδή αναπτύσσουν ένα εντελώς νέο ή σημαντικά ανανεωμένο (βελτιωμένο) προϊόν, διαδικασία, υπηρεσία ή ιδέα. Το πλάνο καινοτομίας για τις ΜΜΕ μπορεί να διαρκέσει έως 24 μήνες και πρέπει να έχει ελάχιστο προϋπολογισμό 50.000 ευρώ. Το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 35% των εγκεκριμένων δαπανών (25% + 10% πριμοδότηση για ΜΜΕ) και για τις μεγάλες εταιρείες, το βασικό ποσοστό στήριξης ανέρχεται σε 15% με μέγιστο ποσό 200.000 ευρώ. Το ποσοστό επιδότησης μπορεί να αυξηθεί υπό ορισμένες συνθήκες και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε 55%, με μέγιστο ποσό 250.000 ευρώ.

Επιχορηγήσεις για τους νέους: Μεταπτυχιακή υποτροφίες για ερευνητική εξειδίκευση σε επίπεδο διδακτορικού και μεταδιδακτορικού διπλώματος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα κίνητρα / επιχορηγήσεις για τη Φλάνδρα είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση www.investinflanders.be ή www.agentschapondernemen.be/subsidiedatabank (στα ολλανδικά).

Περιφέρεια Βρυξελλών

- Επιχορηγήσεις για επενδύσεις: δημόσια χρηματοδοτική στήριξη είναι διαθέσιμη για επενδύσεις από ΜΜΕ (όπως οι επενδύσεις σε γήπεδα και κτίρια, επενδύσεις σε εξοπλισμό και έπιπλα, άυλες επενδύσεις). Κάθε επένδυση πρέπει να υπερβαίνει τα 15.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τα 30.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ για τις μικρές επιχειρήσεις. Επίσης μπορεί να φτάσει τα 100.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ για τις μεσαίες επιχειρήσεις. Η έκταση της συνεισφοράς κυμαίνεται από 2,5% έως 15% της επένδυσης και εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης, την τοποθεσία της επιχείρησης κλπ.
- Επιχορηγήσεις για περιβαλλοντικές επενδύσεις: χορηγείται στις εταιρείες με έδρα τις Βρυξέλλες, ανεξαρτήτως μεγέθους, για επενδύσεις που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση ενέργειας ή την παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για συγκεκριμένους τομείς. Η συνεισφορά ποικίλλει από 25% έως 45% της επένδυσης (+ επιπρόσθετη επιδότηση κατά 5%, εάν η επιχείρηση απέκτησε ορισμένες πιστοποιήσεις) και εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης, με μέγιστο ποσό 80.000 ευρώ ετησίως ανά εταιρεία.
- Επιχορηγήσεις για έρευνα & ανάπτυξη καθώς και βιομηχανική έρευνα: οι υποψήφιες επιχειρήσεις πρέπει να ασκούν όλες ή μέρος των δραστηριοτήτων τους στην περιφέρεια των Βρυξελλών και θα πρέπει να αποδείξουν τη σημασία του σχεδίου ή των υπηρεσιών και τις ευνοϊκές επιπτώσεις του σχεδίου τους στην οικονομία της περιοχής, την απασχόληση και την αειφόρο ανάπτυξη. Η επιδότηση μπορεί να φθάσει έως και το 50% των επιλέξιμων δαπανών.

- Χρηματοδοτικές συνεισφορές για εκπόνηση μελετών και συμβουλευτικές υπηρεσίες: οι μελέτες πρέπει να πραγματοποιηθούν από εξωτερικούς συμβούλους με εμπειρία τουλάχιστον δύο ετών. Η περιφέρεια των Βρυξελλών θα αναλάβει το ήμισυ του κόστους, μέχρι το ανώτατο όριο 15.000 ευρώ ανά μελέτη.
- Επιχορηγήσεις για επιχειρήσεις με εξαγωγική δραστηριότητα: οικονομικά κίνητρα διαθέσιμα για ΜΜΕ, περιλαμβάνουν επαγγελματικά ταξίδια, συμμετοχή σε διεθνείς εμπορικές εκθέσεις, παραγωγή υλικών προώθησης των εξαγωγών, την πληρωμή συμβουλευτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με την προώθηση των προϊόντων τους στο εξωτερικό, ή τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης για εξαγωγές.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρηματικά κίνητρα / επιχορηγήσεις στις Βρυξέλλες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση www.investinbrussels.com.

Περιφέρεια της Βαλλονίας

- Επιχορηγήσεις επενδύσεων: αφορά επιχειρήσεις που επενδύουν στην περιοχή και δημιουργούν θέσεις απασχόλησης στην περιφέρεια της Βαλλονίας. Ελάχιστη επένδυση 500.000 ευρώ για τις ΜΜΕ και 1.000.000 ευρώ για μεγάλες επιχειρήσεις και περιλαμβάνει αγορά κτιρίων, ανανέωση ή αγορά νέου εξοπλισμού, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή οχήματα άνω των 3,5 τόνων. Η επιχορήγηση ποικίλλει ανάλογα με την τοποθεσία της επένδυσης, την δραστηριότητα και το μέγεθος της εταιρείας.
- Επιδότησεις για προγράμματα βιομηχανικής έρευνας: άμεση επιχορήγηση μεταξύ 50% και 80% της δαπάνης. Μεταξύ άλλων, λαμβάνονται υπόψη η σημασία της έρευνας και η εφαρμογή των αποτελεσμάτων της, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τα οφέλη για την περιφέρεια.
- Προγράμματα για νέες επιχειρήσεις: επιδότηση για την πρόσληψη και κατάρτιση ερευνητών που θα εργαστούν σε συνεργασία με πανεπιστήμιο ή εγκεκριμένο ερευνητικό κέντρο. Η παροχή καλύπτει μέχρι και το 80% του μισθού του ερευνητή για περίοδο από 18 έως 24 μηνών.
- Επιδότησεις για εξαγωγική δραστηριότητα: παρέχονται από τον φορέα Invest in Wallonia (AWEX) σε εταιρείες με έδρα τη Βαλλονία οι οποίες επιδιώκουν να επεκταθούν στην αγορά του εξωτερικού. Περιλαμβάνει συμμετοχή σε εκθέσεις και επαγγελματικές εκδηλώσεις με προσανατολισμό την προώθηση των εξαγωγών.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρηματικά κίνητρα/επιχορηγήσεις στην περιφέρεια της Βαλλονίας είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση www.investinwallonia.be

Γενικά Φορολογικά κίνητρα

Οι Βασικοί φόροι του Βελγίου είναι :

- Φόρος εισοδήματος εταιρειών: 29,58% (από το 2019). Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις επωφελούνται από μειωμένο προοδευτικό φορολογικό συντελεστή, εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.
- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων: μεταξύ 25% και 50% σε διαδοχικές κλίμακες.
- ΦΠΑ (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας): 21% (με ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες υπόκεινται σε ποσοστά 6% και 12%).
- Πώληση ακινήτων: φόρος 12,5% στις περιφέρειες της Βαλλονίας και των Βρυξελλών και 10% στην περιφέρεια της Φλάνδρας, υποθήκη σε ακίνητα: 1%, μίσθωση ακινήτων: 0,2%.
- Έκπτωση τόκων: επιτρέπει στις εταιρείες και τις επιχειρήσεις οργανισμούς να μειώσουν την φορολογική επιβάρυνση τους εφόσον επενδύσουν με δικούς τους πόρους. Το ποσό που μπορεί να θα αφαιρεθεί αφορά στους θεωρητικούς τόκους του μετοχικού κεφαλαίου. Το επιτόκιο είναι ίσο με τον ετήσιο επιτόκιο για τα δεκαετή βελγικά κρατικά ομόλογα.
- Συνταξιοδοτικά ταμεία με έδρα το Βέλγιο και διασυνοριακή δραστηριότητα: Τα συνταξιοδοτικά ταμεία τυγχάνουν ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος και μπορούν με μια δομημένη στρατηγική να στοχεύσουν σε μια συνολική "μηδενική φορολογία".
- Απαλλαγή φόρου μερίσματος: απαλλάσσονται από την φορολογία τα μερίσματα από οποιαδήποτε εταιρική συμμετοχή εφόσον αυτά προέρχονται από χώρα η οποία έχει υπογράψει σχετική σύμβαση με το Βέλγιο και εφόσον η μητρική εταιρεία κατέχει τουλάχιστον 10% συμμετοχή στη βελγική θυγατρική της για τουλάχιστον 12 μήνες.
- Ομαδοποίηση ΦΠΑ: Για τον υπολογισμό του ΦΠΑ, όλες οι φορολογούμενες οντότητες μιας εταιρικής ομάδας μπορούν να θεωρηθούν από τη βελγική εφορία ως ενιαία φορολογική οντότητα. Κατά συνέπεια, διαφορετικές εταιρείες της ίδιας ομάδας δύνανται να μην επιβαρύνονται με ΦΠΑ όταν εκδίδουν τιμολόγια για τις μεταξύ τους συναλλαγές και δικαιούνται να εκδίδουν ενιαία δήλωση ΦΠΑ για ολόκληρη την ομάδα εταιρειών.

- Φορολογικές ρυθμίσεις: όλοι οι φορολογούμενοι μπορούν να ζητήσουν μια ad hoc απόφαση υπό την οποία το ομοσπονδιακό δημόσιο υπουργείο Οικονομικών καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμοστεί ο φορολογικός κώδικας σε ειδικές περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει σαφής φορολογική ρύθμιση. Η απόφαση ισχύει για πέντε έτη, εκτός εάν το αντικείμενο της αίτησης δικαιολογεί διαφορετική περίοδο.
- Υπολογισμός Αποσβέσεων: επιμερίζονται και κατανέμονται τα κόστη τα οποία προκύπτουν κατά την διάρκεια της χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου μέσα στον χρόνο.
- Απαλλαγές για επενδύσεις φιλικές προς το περιβάλλον και επενδύσεις έρευνα & ανάπτυξη: Αφορά εταιρείες που αποκτούν νέα υλικά ή άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στο Βέλγιο για περιβαλλοντικούς σκοπούς ή για επενδύσεις στην έρευνα, ανάπτυξη, εξοικονόμηση ενέργειας και έξοδα για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.
- Φορολογική έκπτωση για εισόδημα από διπλώματα ευρεσιτεχνίας: έκπτωση φόρου, με στόχο την τόνωση των τεχνικών καινοτομιών από βελγικές εταιρείες, μέσω απαλλαγής εξόδων από δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, σε σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η έκπτωση από τα εν λόγω έξοδα μπορεί να φτάσει, υπό προϋποθέσεις, στο 80%.
- Αφορολόγητο αποθεματικό για επενδύσεις: οι εταιρείες δικαιούνται μείωση των φορολογικών συντελεστών τους (ορισμένες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις) όταν διαθέτουν μέρος των κερδών τους (έως 50%) για την δημιουργία αποθεματικού για μελλοντικές επενδύσεις. Σε αυτό δεν μπορεί να συμπεριληφθούν: (i) κεφαλαιουχικά κέρδη από μετοχές ii) τα κέρδη που πραγματοποιούνται από πώληση οχημάτων και (iii) τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε σχέση με το μετοχικό κεφάλαιο του προηγούμενου έτους.
- Φόρος κεφαλαίου: Ο φόρος κεφαλαίου για εισφορές σε μετοχικό κεφάλαιο μιας νέας εταιρείας είναι μηδενικός.
- Ειδικό καθεστώς για αλλοδαπούς εργαζόμενους: το Βέλγιο ισχύει ειδικό καθεστώς για στελέχη επιχειρήσεων μη-κατοίκους. Υπάρχουν δύο φορολογικά προνόμια για στελέχη: (1) επιπλέον κόστη ή μεταφορές κεφαλαίων στο Βέλγιο τα οποία είναι άμεσο αποτέλεσμα της δραστηριότητας του στελέχους υπολογίζονται ως κόστη και δεν εμπίπτουν σε φορολογία και (2) φορολογούνται μόνο ως προς το εισόδημα που απέκτησαν ως αποτέλεσμα της δραστηριότητας τους στο Βέλγιο.

Η Περιφέρεια της Φλάνδρας παρέχει επίσης φορολογικά κίνητρα για την πρόσληψη προσωπικού Έρευνας & Ανάπτυξης με εφάπαξ φορολογική απαλλαγή των κερδών (μέχρι ένα ορισμένο ανώτατο όριο ποσό) για τις εταιρείες που προσλαμβάνουν νέους εργαζόμενους .

Επιπλέον, στην περιοχή των Βρυξελλών παρέχεται έκπτωση φόρου για 2 έτη για την πρόσληψη ανέργου για ένα συγκεκριμένο έργο. Κάτω από ορισμένες συνθήκες, αυτή η μείωση μπορεί να φτάσει μέχρι το 90% του συνολικού κόστους μισθοδοσίας του υπαλλήλου για το πρώτο έτος και μέχρι το 75% για το δεύτερο έτος.

Στην Περιφέρεια της Βαλλονίας εταιρείες που απασχολούν ερευνητές σε έργα που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ιδρύματα της περιφέρειας, μπορούν να επωφεληθούν από μείωση των εισφορών.

Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων

Η βελγική οικονομία υπήρξε από τις πρώτες που επλήγησαν στις αρχές της διεθνούς οικονομικής κρίσης. Η χώρα, εξαιτίας κυρίως της εξωστρέφειας του τραπεζικού της τομέα, επλήγη κατ' αρχάς από την κρίση στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, καθώς οι τρεις σημαντικότερες βελγικές τράπεζες χρειάστηκε να λάβουν κρατική οικονομική ενίσχυση για να επιβιώσουν (Fortis, Dexia, KBC). Η Fortis κατέληξε επιπλέον να εξαγοραστεί από τον γαλλικό όμιλο BNP Paribas, ενώ το βελγικό κομμάτι του ομίλου DEXIA εθνικοποιήθηκε στα τέλη του 2011 από το βελγικό κράτος έναντι 4 δις. € και μετονομάστηκε σε Belfius. Στην συνέχεια, το Βέλγιο, από κοινού με την Γαλλία και το Λουξεμβούργο, παρείχαν υψηλές κρατικές εγγυήσεις για να μην καταρρεύσει ο όμιλος DEXIA (ο οποίος έχει υποβληθεί από την Ε.Ε. σε πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, απαλλαγής από επικίνδυνα στοιχεία ενεργητικού και σταδιακής εξαφάνισης), και στα τέλη του 2012 μετείχαν στην ανακεφαλαιοποίηση του ομίλου, αξίας 5,5 δις. € (εκ των οποίων το Βέλγιο κάλυψε τα 2,9 δις. € και τα υπόλοιπα η Γαλλία), ενώ επίσης αύξησαν το ύψος των τριμερών εγγυήσεων προς τον όμιλο στα 85 δις. € (στις οποίες το Βέλγιο μετέχει κατά 51,4%). Σύμφωνα με στοιχεία Νοεμβρίου 2015, το ύψος των εγγυήσεων στις οποίες είναι εκτεθειμένα τα δύο κράτη για την DEXIA είναι πλέον της τάξεως των 62 δις. €.

Με την πρόοδο της οικονομικής κρίσης επηρεάστηκε το εξωτερικό εμπόριο της χώρας, το οποίο παραδοσιακά κρατούσε υψηλά όλους τους βελγικούς δημοσιονομικούς δείκτες, κυρίως ως αποτέλεσμα της ύφεσης των οικονομιών των σημαντικότερων εμπορικών εταίρων του Βελγίου. Το Βέλγιο εισήλθε το 2009 σε δημοσιονομική επιτήρηση εξαιτίας υπερβολικού ελλείμματος, καθώς το δημοσιονομικό αποτέλεσμα ήταν έντονα αρνητικό (-5,4% του ΑΕΠ), ενώ παράλληλα και το δημόσιο χρέος είχε αρχίσει να αυξάνεται αισθητά (από 92,5% του ΑΕΠ το 2008

σε 99,6% του ΑΕΠ το 2009). Με απόφασή της (τον Ιούνιο 2014), η Ευρ. Επιτροπή αποφάσισε την έξοδο του Βελγίου από την διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, καθώς το 2013 είχε επιτευχθεί η επαναφορά του στο όριο του 3%. Στα τέλη Φεβρουαρίου 2015, η Ευρ. Επιτροπή αποφάσισε να μην θέσει εκ νέου το Βέλγιο σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, χαρακτηρίζοντας το έλλειμμα του 2014 (ύψους 3,1%) ως «προκύπτων από εξαιρετικές περιστάσεις και προσωρινό» και αναγνωρίζοντας ότι η νέα βελγική κυβέρνηση έχει αναλάβει σημαντικές προσπάθειες δημοσιονομικών εξοικονομήσεων, συνοδευόμενες από ένα πειστικό πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Σημειώνουμε ότι η προηγούμενη κυβέρνηση είχε εξ αρχής αποφασίσει την χρονική μετάθεση της επίτευξης δημοσιονομικής εξισορρόπησης κατά δύο έτη, από το 2016 στο 2018, ώστε να δοθούν τα δημοσιονομικά περιθώρια για λήψη μέτρων επανεκκίνησης της βελγικής οικονομίας, πράγμα που είχε γίνει αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η κεντροδεξιά κυβέρνηση που προέκυψε από τις εθνικές εκλογές του Μαΐου 2014 έχει προχωρήσει σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις –ορισμένες εκ των οποίων επώδυνες– με στόχο την μακροπρόθεσμη εξυγίανση των δημοσιονομικών του Βελγίου, περιλαμβανομένων εκείνων που υποδεικνύει επανειλημμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ήτοι φορολογικής μεταρρύθμισης, μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων, αύξησης των ορίων συνταξιοδότησης, αναθεώρησης του συστήματος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής μισθών, συνοδευόμενες από μέτρα τόνωσης της ανταγωνιστικότητας, αντιμετώπισης της ανεργίας και στήριξης των ευπαθών οικονομικά ομάδων του πληθυσμού. Σημειώνουμε πάντως ότι οι κριτικές έναντι της κυβέρνησης Michel εστιάζονται από την μία πλευρά –κυρίως του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της αντιπολίτευσης– στην μη επίτευξη ριζικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, παρά μόνον επιφανειακών αλλαγών που είναι αποτελέσματα εσωτερικών πολιτικών συμβιβασμών, ενώ από την άλλη πλευρά –κυρίως των εργατικών οργανώσεων, αλλά και των γαλλόφωνων περιφερειών της χώρας– στην έλλειψη διαλόγου και στην υποβάθμιση της σημασίας των διαδικασιών διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και τις περιφερειακές κυβερνήσεις, από την πλευρά της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Ο κυβερνητικός συνασπισμός, που ανέλαβε την Κυβέρνηση το 2014, εξέτασε το ενδεχόμενο πώλησης κρατικών συμμετοχών σε επιχειρήσεις, όπως τράπεζες οι οποίες κρατικοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η τράπεζα Belfius η οποία είχε κρατικοποιηθεί στα τέλη του 2011 κοστίζοντας στο βελγικό δημόσιο 4 δις. ευρώ προκειμένου να αποκολληθεί και διασωθεί από τον τραπεζικό όμιλο DEXIA ο οποίος κατέρρευε. Η διάθεση των μετοχών της ανακεφαλαιοποιημένης πλέον τράπεζας θα επρόκειτο να γίνει την άνοιξη του 2018 όπου αναμενόταν να συγκεντρωθούν στα

ταμεία του βελγικού δημοσίου, μεταξύ 7 και 9 δις ευρώ. Η προσφορά των μετοχών στο ευρύ κοινό δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Κατά την διάρκεια της κρίσης ο χρηματοπιστωτικός συνεταιρισμός του ομίλου ARCO εντάχθηκε στο βελγικό σύστημα εγγυήσεως των καταθέσεων. Τον Νοέμβριο του 2011 το βελγικό κράτος χορήγησε στους, περίπου 800000 ιδιώτες μεριδιούχους των τριών χρηματοπιστωτικών συνεταιρισμών του ομίλου ARCO (Arcorpar, Arcofin και Arcoplus) αποζημίωση σύμφωνα με την προστασία που ίσχυε για τις αποταμιευτικές καταθέσεις ή για ορισμένα είδη ασφαλίσεων ζωής, ήτοι μέχρι του ποσού των 100.000. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με απόφαση της το 2016, αποφάνθηκε ότι εν προκειμένω χορηγήθηκε παράνομη κρατική ενίσχυση.

Μία από τις σημαντικότερες δυσκολίες στην προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της Belfius είναι η αβεβαιότητα της εξέλιξης του ζητήματος των αποζημιώσεων των μικρομετόχων της Arco και της συνολικής οικονομικής επιβάρυνσης που θα σημάνουν οι αποζημιώσεις αυτές για την τράπεζα.

Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

Το Βέλγιο βαθμολογείται ως Aa3 / AA / AA- από τους οίκους αξιολόγησης Moody's, S&P και Fitch αντίστοιχα. Επίσης όλοι οι οίκοι θεωρούν τις προοπτικές της βελγικής οικονομίας σταθερές.

Το δημόσιο χρέος το 2018 ανήλθε σε 102%, μειωμένο σε σχέση με το 2017, λόγω αυξημένων εσόδων της κεντρικής κυβέρνησης, κυρίως από αύξηση του εταιρικού φόρου και σχετική μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους. Το ποσοστό του βελγικού δημοσίου χρέους θεωρείται υψηλό, ξεπερνώντας τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, (86,9% του Α.Ε.Π.) με αποτέλεσμα να ασκούνται πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για περαιτέρω μείωση του. Η οικονομική ενίσχυση των βελγικών τραπεζών λόγω της διεθνούς οικονομικής κρίσης τα έτη 2008-2009 είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Σημειώνουμε ότι το έτος 2009, το Βέλγιο εισήλθε σε διαδικασία δημοσιονομικής επιτήρησης εξαιτίας υπερβολικού ελλείμματος, από την οποία εξήλθε στα μέσα του 2014. Η μέση διάρκεια του χρέους συνέχισε να αυξάνεται και το 2018 και έφτασε μέσο όρο 9 έτη και 7 μήνες σε σχέση με 6 έτη το 2009.

E. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΣΤ.1 Κλάδος 1: Νωπά και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, τρόφιμα και ποτά

Κατηγορίες προϊόντων οι οποίες έχουν ιδιαίτερη δυναμική και προοπτικές στην αγορά του Βελγίου είναι τα ελληνικά νωπά και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, τα τρόφιμα και ποτά. Οι συνολικές εξαγωγές αυτών των προϊόντων είναι περίπου 100

εκατ. € και αποτελούν περίπου το 25% των συνολικών εξαγωγών μας προς το Βέλγιο, χωρίς να περιλαμβάνονται τα προϊόντα καπνού. Ιδιαίτερη μνεία θα μπορούσε να γίνει για την αναπτυσσόμενη στο Βέλγιο αγορά βιολογικών προϊόντων, η οποία αναπτύσσεται με διψήφια ποσοστά.

Η περαιτέρω ανάπτυξη των ελληνικών εξαγωγών σε τρόφιμα - ποτά εξαρτάται από την δυνατότητα διείσδυσης σε μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες τροφίμων στο Βέλγιο. Η διείσδυση των ελληνικών προϊόντων δυσχεραίνεται από τον ανταγωνισμό παρόμοιων προϊόντων, αλλά και από τον περιορισμένο αριθμό μεγάλων λιανεμπορικών αλυσίδων στη Βελγική αγορά οι οποίες την καθιστούν ολιγοπωλιακή και κατά συνέπεια δύσκολα προσβάσιμη από μικρές και μεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, η εδραίωση παγκοσμίως της μεσογειακής διατροφής ως ωφέλιμης αλλά και η εξοικείωση των Βέλγων με την ελληνική κουζίνα λόγω του τουρισμού και των ελληνικών εστιατορίων στο Βέλγιο μπορούν να διευκολύνουν την επιτυχή διείσδυση των ελληνικών προϊόντων.

Σχετικά καλές προοπτικές έχουν οι ελληνικοί οίνοι οι οποίοι τα προηγούμενα χρόνια έτυχαν σημαντικής προώθησης με πλήθος γευσιγνωσιών από το Γραφείο ΟΕΥ σε συνεργασία με φορείς και επιμελητήρια. Το Βέλγιο συνολικά πραγματοποιεί εισαγωγές οίνου αξίας περίπου 1 δις ετησίως καθώς στερείται αξιόλογης τοπικής παραγωγής.

Τα ελληνικά αλιεύματα ειδικότερα τσιπούρα και λαβράκι εισάγονται έχουν ιδιαίτερα καλές προοπτικές στην αγορά του Βελγίου.

Μεγάλες προοπτικές έχει και το τυποποιημένο ελληνικό ελαιόλαδο το οποίο, ενώ είναι διαθέσιμο σε εστιατόρια και εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων, αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό από ιταλικές και ισπανικές επιχειρήσεις σε ότι αφορά την είσοδό του σε μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες. Τα τελευταία χρόνια η παρουσία του ελληνικού ελαιόλαδου αυξάνεται στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων. Το 60% της διανομής του ελαιολάδου (του οποίου, το 85% αντιστοιχεί σε έξτρα παρθένο ελαιόλαδο) γίνεται μέσω των μεγάλων αλυσίδων ειδών διατροφής (Carrefour-GB, Delhaize, Colruyt) και μέσω των καταστημάτων hard discount με κυριότερους εκπροσώπους τα Aldi και Lidl. Τα ελληνικά ελαιόλαδα διατίθενται κυρίως στα μεγάλα σουπερμάρκετ (Carrefour, Delhaize), σε κάποια soft discount καταστήματα (Colruyt) και στους εισαγωγείς ελληνικών τροφίμων. Ένα μέρος των παραπάνω σουπερμάρκετ (Delhaize, Colruyt, Makro) εισάγουν μεγάλες ποσότητες ελληνικού ελαιολάδου απευθείας από Ελλάδα ενώ σε κάποια άλλα (Cora, Match) διακινείται το ελληνικό ελαιόλαδο μέσω των εισαγωγέων ελληνικών προϊόντων. Τα ισπανικά αλλά ιδίως τα ιταλικά ελαιόλαδα είναι τα μόνα διαθέσιμα στα ράφια των συνοικιακών σούπερ μάρκετ (GB express, Delhaize proxy) και των hard discount (Aldi & Lidl), προπαντός λόγω μεγαλύτερης ποικιλίας των τιμών και καλύτερου marketing αλλά και λόγω της μεγάλης προβολής των ιταλικών προϊόντων.

Το σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικού ελληνικού ομογενειακού στοιχείου (υπολογίζεται σε περίπου 40 χιλιάδες) αλλά και η παρουσία μεγάλου αριθμού ελληνικών εστιατορίων σε όλο το Βέλγιο, υποβοηθούν και μπορούν περαιτέρω να δώσουν ιδιαίτερη δυναμική και προοπτικές για τα προϊόντα της ελληνικής γαστρονομίας στην αγορά του Βελγίου,

δεδομένου ότι το βελγικό κοινό είναι αρκετά εξοικειωμένο με την γεύση και την ποιότητά τους.

Δράσεις οι οποίες υλοποιούνται στον τομέα της διατροφής, είναι προσκλήσεις Βέλγων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, όπως Foodexpo, οινόραμα.

Ιδιαίτερα χρήσιμες είναι επαναλαμβανόμενες προωθητικές ενέργειες αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις στο βελγικό τύπο, προώθηση επιλεγμένων ελληνικών προϊόντων σε μεγάλα σούπερ-μάρκετ, προσέγγιση βέλγων επωνύμων επαγγελματιών στο χώρο της εστίασης ώστε να περιλάβουν ελληνικές συνταγές και ελληνικά προϊόντα. Αν και σε κάποιο βαθμό πραγματοποιούνται τέτοιες πρακτικές, ο αριθμός τους είναι περιορισμένος δεδομένου του κόστους και του μικρού μεγέθους των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Παράλληλα το περιορισμένο δίκτυο διανομής πολλών ελληνικών προϊόντων τα οποία δεν διατίθεται στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων λιανικής, δημιουργούν ερωτηματικά για την αποτελεσματικότητα τέτοιων ενεργειών.

ΣΤ.2 Κλάδος 2 : Δομικά υλικά

Εκτός από την διακίνηση μεταλλευμάτων και προϊόντων όπως χαλκό, αργίλιο κλπ που παρουσιάζουν ανάλογα με το έτος ζήτηση, τα δομικά υλικά έχουν σχετικά καλή επίδοση, με διακυμάνσεις, ενώ θα μπορούσαν να αποτελέσουν μία ακόμη κατηγορία προϊόντων με αυξητική τάση δεδομένου ότι η χώρα και κυρίως η περιοχή των Βρυξελλών και της Φλάνδρας έχει κατασκευαστική δραστηριότητα. Κάποιες σχετικά μεγάλου μεγέθους ελληνικές εταιρείες δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

ΣΤ.3 Κλάδος 3 : Αγορά εξοχικής κατοικίας

Το αυξανόμενο τουριστικό ρεύμα προς την Ελλάδα σε συνδυασμό με τις ανταγωνιστικές τιμές των ελληνικών εξοχικών κατοικιών, σε σχέση με γειτονικές χώρες στο Βέλγιο, όπως για παράδειγμα η Γαλλία θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό προορισμό για αγορά δεύτερης-εξοχικής κατοικίας στην χώρα μας. Ήδη έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον προς το Γραφείο μας για αγορά κατοικίας ή για διευκολύνσεις και πληροφόρηση προς βέλγους που βρίσκονται στην διαδικασία αγοράς εξοχικής κατοικίας στην Ελλάδα.

ΣΤ.4 Κλάδος 4 : Ενέργεια/Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.

Επίσης ο τομέας της ενέργειας έχει προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις από το Βέλγιο με τις μεγάλες ενεργειακές εταιρείες του Βελγίου να είναι παρόντες σε σημαντικά έργα ενέργειας στην χώρα μας. Η διαχειρίστρια εταιρεία του βελγικού δικτύου φυσικού αερίου, Fluxys, η οποία είναι μέτοχος του αγωγού TAP με μερίδιο 19%

ενώ αναδείχθηκε πλειοδότης σε κοινοπραξία εταιρειών για την απόκτηση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ.

Παράλληλα η εταιρεία Ελία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για το έργο Euroasia Interconnector. Επίσης υπάρχει δυνατότητα προσέλκυσης για μικρότερης κλίμακας επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και διαχείριση απορριμμάτων.

ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles
Tel. : +322-5455500-01, 5455570, Fax: +322-5455585
E-mail: ambagre@skynet.be
Πρέσβης: Διονύσιος Καλαμβρέζος Πληρεξούσιος Υπουργός Β'

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles
Tel. : +322-5455506-07, Fax: +322-5455508
E-mail: ecocom-brussels@mfa.gr
Προϊστάμενος: Αναστάσιος Παπαθωμάς Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α'

ΜΟΝΙΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ - Τμήμα Στήριξης Επιχειρηματικότητας

ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Α', ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΑΡΥΤΙΑΝΟΣ,
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΕΥ Α' & ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΕΥ Α'
19-21 rue Jacques de Lalain 1040 Bruxelles
Tel : (0032) 25515764, 672, 756
E-mail : e.bacopoulou@rp-grece.be, a.karytianos@rp-grece.be, c.mavromati@rp-grece.be

2. Διμερή επιμελητήρια – Ενώσεις

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - UNION OF HELLENIC CHAMBERS OF COMMERCE

Γραφείο Βρυξελλών
Mrs. Eirini Konstantinidou, Director of the Representative Office in Brussels
Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles
Tel.: +322-5455530, fax : +322-5455545, e-mail : eirini.konstantinidou.uhcci@skynet.be

ΒΕΛΓΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Président : Nikos Korogiannakis ,
Rue des Colonies 56 - box 3, 1000 Brussels

Tel. : +32 2 629 42 53, Fax: +32 2 629 42 22,
E-mail : nk@jurispectrum.com

BUCEPHALOS – ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΒΕΛΓΙΟΥ

Président : M. Yiannis Dimas Vice-Président : Vassili Bousias
E-mail : info@bucephalos.org

HELLENIC FEDERATION OF ENTERPRISES (SEV)

Brussels Office

Ms. Irimi Pari, Permanent Delegate
Avenue de Cortenbergh 168, 1000 Bruxelles
Tel. : +322-2310053, fax : +322-2800891, e-mail : main@sevbxl.be

ARGO – ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΥΞΕΛΛΩΝ /ARGO- BRUSSELS HELLENIC NETWORK

Mr. Spyros Pappas, President of the Executive Committee
Rue Stevin 49 / 51, 1000 Brussels
Tel.: +322-2315704&5, Fax: +322-7064829,
e-mail: argo@argo-network.eu
<http://argo-network.eu/el>

GAIA EPICHEIREIN SA – Brussels Office

Κα Τσιφόρου
19 Rue Guimard, 1040 Brussels
+32 25134173 e_tsiforou@c-gaia.gr

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια Βελγίου

FLANDERS INVESTMENT & TRADE - GOVERNMENT OF FLANDERS - BELGIUM

Koning Albert II-laan 37, 1030 Brussels
Tel. : +322-504 87 11
Web site: <http://www.flandersinvestmentandtrade.com/en>
Chief Executive Officer: Claire Tillekaerts
Marnix Bierlin
International Business Department
Phone: +322-504 87 43
E-mail: marnix.bierlin@fitagency.be

WALLONIA EXPORT & INVESTMENT (AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS)

Place Sainctelette, 2 1080 Bruxelles
Tél : +32 2 421 82 11
Fax : +32 2 421 87 87
Web site : <http://www.awex.be/fr-BE/Pages/Home.aspx>
E-mail: mail@awex.be

Mme. Pascale Delcomminette, Administratrice Générale,
tel.: +322-4218590, 4218310, 4218614 91 fax: +322-4218342
e-mail: p.delcomminette@awex.be

BRUSSELS INVEST & EXPORT

Avenue Louise 500/4 1050 Brussels
Tel : +32 (0)2 800 40 63 Fax : +32 (0)2 800 40 01
Web site: <http://www.investinbrussels.com/en> E-mail: info@brusselsinvestexport.be
Mr. Guy Van Eyck, Project Manager & Inward Investment Coordinator for Northern,
Central & Eastern Europe, tel.: +322-800 40 63

BECI - CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY BRUSSELS

Avenue Louise 500 1050 Brussels
T +32 (0)2 648 50 02 F +32 (0)2 640 93 28 info@beci.be www.beci.be
Mr. Thierry Willemarck,
President Mr. Olivier WILLOCX, Administrateur Délégué
Mr. Jean-Philippe Mergen,
Director Export, Entreprise Europe Brussels,
tel.: +322-2100177, fax: +322-6409328, e-mail: jpm@beci.be

4. Τράπεζες

Banque Nationale de Belgique

Boulevard de Berlaimont 14, Bruxelles - BE 1000 , Belgium
Tel. : +32 2 221 21 11, e-mail : info@nbb.be, URL: <http://www.nbb.be>
General enquiries: info@nbb.be Tel : +32 2 221 21 11
Central Balance Sheet Office – Helpdesk : helpdesk.ba@nbb.be
Tel : +32 2 221 30 01
Statistics – Datashop datashop@nbb.be Tel: +32 2 221 30 45
Press enquiries - Geert Sciot pressoffice@nbb.be Tel: +32 2 221 46 28

BNP Paribas Fortis

Montagne du Parc, 3, 1000 Bruxelles
phone : +32-2-762 20 00, fax : +32-2-565 42 22, URL : <https://www.bnpparibasfortis.be>

BELFIUS

Boulevard Pachéco 44, Bruxelles - BE 1000 , Belgium
Tel.: **+32 2 222 11 11** URL: <http://www.belfius.be/>

ING Belgique SA

Avenue Marnix 24 , Bruxelles - BE 1000 , Belgium
Tel.: +322 547 21 11, fax: +322 547 38 44, e-mail: info@ing.be, Agence Bruxelles -
Sablon: Rue de la Régence 20, 1000 Bruxelles, tel. : +322-5005940, fax : +322-
5005948, e-mail : bru.sablon-zavel@ing.be
URL: <http://www.ing.be/>

KBC Bank NV

Avenue du Port 2 , Bruxelles - BE 1080
Belgium, Tel. + 32 (0)2 429 40 51, e-mail : investor.relations@kbc.com
URL: <https://www.kbc.be/>

Société Générale

Private Banking, Rue des Colonies 11 , Bruxelles - BE 1000
Belgium, Tel. : +322-5110206, URL: <http://www.societegenerale.com/>

Deutsche Bank S.A.

Avenue Marnixlaan 17 , Bruxelles - BE 1000
Belgium, Tel.: +322-551 6511, fax: +322-551 6666
URL: <https://www.db.com/belgium/>

Beobank NV/SA (CMNE Belgium)

Generaal Jacqueslaan 263 /G , 1050 Ixelles URL: <https://www.beobank.be>

GROUPE CRELAN

Boulevard Sylvain Dupuis 251, 1070 Bruxelles
Tel.: +322-55871111, Fax: +322-5587633
URL: <http://www.crelan.be>, E-mail: info@crelan.be

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

BRUSSELS EXHIBITION CENTER

Place de Belgique 1 , BE – 1020 Brussels
T +32 2 474 82 63
F +32 2 474 83 90
URL : <http://www.brussels-expo.com>,
E-mail: sales@brussels-expo.com

6. Υπηρεσίες Βελγίου

FEDERATION DES ENTREPRISES DE BELGIQUE - FEB ASBL

Rue Ravenstein 4 B-1000 Bruxelles
Tél. +32 2 515 08 11 Fax +32 2 515 09 99
Présidente : Michelle Sioen Tél.: +32 2 515 08 71 Fax : +32 2 515 09 61
E-mail : jvn@vbo-feb.be
Administrateur Délégué: Pieter Timmermans
Tél.: +32 2 515 08 42 Fax: +32 2 515 09 25
E-mail: cva@vbo-feb.be Web site: www.vbo-feb.be

INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE

Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy
City Atrium, Rue du Progrès, 50, 1210 Brussels

Tel : +32 800 120 33 <https://www.boip.int/en>

BANQUE CARREFOUR DES ENTREPRISES

FPS Economy, SMEs, Self-employed and Energy

Management Department of the CBE

Northgate II, Boulevard du Roi Albert II, 16 , 1000 Brussels

<https://economie.fgov.be/en/themes/enterprises/crossroads-bank-enterprises>

(κεντρική ιστοσελίδα της Banque Carrefour)